

Møte tirsdag den 20. mars 2007 kl. 18.36President: **O l a v G u n n a r B a l l o**

D a g s o r d e n (nr. 22):

1. Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) (nye regler om håndhevelse av passasjerrettigheter og om beregning og tilsyn med luftfartsavgifter) (Innst. O. nr. 47 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 9 (2006-2007))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffeloven 1902 mv. (straffebud om å møte et barn med forsett om å begå seksuelt overgrep mv.) (Innst. O. nr. 42 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 18 (2006-2007))
3. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffgjennomføringsloven og straffeloven (opplysningsplikt, vandelskrav og varsel til fornærmede mv.) (Innst. O. nr. 43 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 15 (2006-2007))
4. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Odelstingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Ågot Valle. – Andre forslag foreligger ikke, og Ågot Valle anses enstemmig valgt som settepresident for Odelstingets møte i dag.

Statsråd **L i v S i g n e N a v a r s e t e** overbrakte 2 kgl. proposisjoner (Se under Referat).

Presidenten: Representanten Ib Thomsen vil framsette et representantforslag.

Ib Thomsen (FrP) [18:37:35]: På vegne av representantene Ulf Leirstein, Gjermund Hagesæter, Per-Willy Amundsen og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om opphevelse av lov om eiendomsskatt.

Presidenten: Lovforslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) (nye regler om håndhevelse av passasjerrettigheter og om beregning og tilsyn med luftfartsavgifter) (Innst. O. nr. 47 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 9 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra transport- og kommunikasjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir

begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen – innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Trond Helleland (H) [18:39:22] (ordfører for saken): Først vil jeg bare bemerke at komiteen mottok et brev fra Samferdselsdepartementet, datert 27. februar, med anmodning om retting av lovtekst i den tilsendte proposisjonen, og at det er gjort.

I dag legger vi grunnlaget for at flypassasjerene skal få større rettigheter, og for at alle flyselskap som flyr på Norge, vil gi alle passasjerer like rettigheter. I en tid med økende konkurranse i luftfarten er det viktig at man har et kontrollsystem som fanger opp og sanksjonerer eventuelle brudd på passasjerenes rettigheter. Nordmenn flyr mer enn noen andre, og vi bor i et land med mye vær, noe som medfører forsinkelser og kanselleringer. Det er viktig at passasjerene er kjent med hvilke rettigheter de har, og når rettighetene kan brukes. I en tid med stadig større fokusering på flysikkerhet og strengere kontrollregimer er det viktig at ikke bare flyselskapene legges under lupen, men også flyplassmyndighetene. Vi hadde jo en debatt tidligere i dag om Avinor. Det blir derfor viktig med klar informasjon til passasjerene om hvem som har ansvaret for de ulike deler av flyreisen, fra innsjekking til avhenting av bagasje.

Det er blitt pekt på før i dag at det er behov for et nytt bagasjesystem på Gardermoen. Jeg brukte – egen erfaring – tre kvarter på en flytur fra Trondheim til Oslo, og ventet 50 minutter på bagasjen. Det er for dårlig. Og hvem har ansvaret? Er det stuerne? Er det Avinor? Er det OSL? Eller er det flyselskapet? Dette tror jeg det er viktig at folk er klar over, sånn at de kan ta ut irritasjonen sin på noen.

Komiteen viser til EUs ulike rådsforordninger om luftfart, som er omtalt i proposisjonen, med sikte på å styrke passasjerenes rettigheter i luftfarten og etter hvert i den øvrige transportsektoren. Komiteen stiller seg positiv til at Regjeringen nå ønsker å innlemme dette i EØS-avtalen. Regjeringen ønsker å gå lenger enn våre internasjonale forpliktelser, og komiteen støtter dette. Komiteen mener at passasjerene dermed vil få enklere klageadgang og styrkede rettigheter.

Jeg konstaterer at flytrafikken er økende, stadig flere flyselskap konkurrerer, prisene går ned, og antall passasjerer øker. I en slik situasjon er det viktig at det etableres et regelverk som er forutsigbart, effektivt og oversiktlig både for flyselskaper og flypassasjerer.

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslår å gi Luftfartstilsynet ansvaret for tilsyn med passasjerrettighetene innenfor luftfartssektoren. Det gjelder forbrukere, forretningsreisende og passasjerer med spesielle behov, f.eks. syketransport. Luftfartstilsynet skal inngå i et internasjonalt nettverk som får ansvar for å håndheve forbru-

(Helleland)

kernes kollektive rettigheter i EØS-landene. Komiteen støtter dette.

Komiteen har videre merket seg at det foreslås hjemmel for å etablere et nytt klageorgan for flypassasjerer som mener de ikke har mottatt det de har krav på fra et flyselskap eller andre tjenesteleverandører. Komiteen finner det positivt at et slikt klageorgan etableres, spesielt fordi man vil inkludere alle flyselskaper som flyr til og fra Norge i en slik ordning. Dette vil fjerne ulempen man i dag har ved at man må forholde seg til to ulike klageorgan. Med dette sikres passasjerene like rettigheter uansett hvilket flyselskap de benytter, og flyselskapene får like konkurransevilkår.

Klageorganet må etableres som et uavhengig organ, noe som Regjeringen går inn for, og som komiteen støtter – et uavhengig organ utenfor forvaltningen. Jeg har lyst til å legge til at i høringen vi hadde, ble det påpekt at dagens klagenemnd, som høringsinstansene mente burde være klagenemnd i framtiden, også svarte på henvendelser fra flypassasjerer, og at de drev en form for veiledning om hvilke rettigheter den enkelte reisende har. Det er viktig ved etablering av en ny klagenemnd at man ikke får en sammenblanding av roller. Det må ikke kunne såes tvil om nemndens uavhengighet. Jeg regner med at departementet merker seg dette, og sørger for at dette ikke blir noe problem ved etableringen av den nye klagenemnden.

Komiteen mener det er viktig at brudd på etterlevelse av reglene for passasjerrettigheter får konsekvenser. Det er i proposisjonen foreslått et sett med sanksjoner som kan ilegges. Komiteen støtter disse sanksjonene, og mener det er viktig at en har sanksjoner for å følge opp, slik at passasjerenes rettigheter blir ivaretatt.

Komiteens flertall har merket seg at det i proposisjonen er åpnet for at man etter hvert vil vurdere etablering av en felles klagenemnd for hele transportsektoren. Flertallet støtter en slik tanke, og mener det vil være viktig, også for andre reisende enn flypassasjerer, å ha ett klageorgan. Flertallet ber derfor om at dette arbeidet forseres.

Eirin Faldet (A) [18:44:20]: Sakens ordfører har redegjort grundig for hva denne lovendringen består i. På vegne av Arbeiderpartiet vil jeg hilse denne lovendringen velkommen. Passasjerenes rettigheter har ofte vært et aktuelt tema når det har vært problemer med utviklingen av flytrafikken, og samferdselsministeren har stått fremst i rekken blant dem som har hevdet passasjerenes rettigheter. Nå vil Regjeringen styrke rettighetene, og klageordningen gjøres enklere og lettere tilgjengelig for den som vil klage.

Utgangspunktet er endringer og planlagte endringer i EØS-avtalen. Men Regjeringen velger også å gå lenger enn forpliktelsene, og det er jeg svært glad for.

Lovendringen vi nå ønsker å gi vår tilslutning til, vil gi passasjerene like rettigheter, uavhengig av hvilket flyselskap de reiser med. Ingen selskap kan reservere seg. Dermed blir også konkurransevilkårene for flyselskapene mer rettferdige. Så dette er en fordel både for passasjerene og for flyselskapene. Forslaget innebærer at passasjerer

ikke får det de har krav på fra flyselskapet, kan klage til et uavhengig organ. I tillegg klargjøres Luftfartstilsynets rolle, med utvidet mulighet for å undersøke saker og sette i verk sanksjoner dersom rettigheter ikke innfris.

Jeg vil også framheve en annen interessant del av denne saken. Det legges opp til at klageorganet skal kunne utvides til en generell transportklagenemnd, slik at også passasjerer som reiser med tog, buss og båt, får et klageorgan. Det er viktig og vil bidra til å skjerpe transportselskapene. Jeg håper arbeidet med å ta buss og tog og andre transportmidler inn i ordningen går raskt.

Jeg er glad for at Regjeringen er offensiv og engasjert når det gjelder passasjerenes rettigheter, og Arbeiderpartiet støtter helhjetet forslagene.

Arne Sortevik (FrP) [18:46:41]: Jeg vil komme med noen korte merknader fra Fremskrittspartiet i en sak hvor det egentlig er bred enighet. Men først en liten visitt til foregående taler, som altså kan tenke seg en samlet klagenemnd for transportsektoren, men ikke kan tenke seg et tilsyn for transportsektoren. Forstå det den som kan!

Fremskrittspartiet mener det er riktig og viktig at passasjerenes rettigheter i luftfarten styrkes. Fremskrittspartiet mener det er viktig at passasjerenes rettigheter styrkes innenfor alle transportsektorer. Derfor er tiltaket viktig, uavhengig av at det kommer gjennom EU-direktiv. Fremskrittspartiet støtter forslaget. Det legges til rette for nasjonal håndhevelse av flypassasjerers rettigheter som går lenger enn internasjonale forpliktelser. Også det støtter Fremskrittspartiet. Gode forbrukerrettigheter og gode kunderettigheter er viktig for å sikre god balanse mellom leverandører og kunder i velfungerende marked av alle typer. Derfor er det også viktig at det etableres velfungerende tilsynsordninger med virksomme sanksjonsmuligheter.

Saken omhandler også lufttrafikkjenester, som etter tidligere vedtak i Stortinget er innlemmet i EØS-avtalen, slik at eneleverandør for lufttrafikkjenester og eneleverandør for flyværtjenester kan utpekes. De er utpekt. EU-direktivet fastsetter likevel at tjenestene skal være kostnadsbasert. Da er det viktig at «noen» fører tilsyn med kostnadene, slik at det opprettholdes kostnadseffektive løsninger.

Fremskrittspartiet støtter forslaget om at Luftfartstilsynet får oppgaven med å føre tilsyn med begge forholdene – passasjerrettigheter og avgiftsregler.

Gjennom forskrifter til luftfartsloven skal det også etableres et klageorgan for flypassasjerer. Fremskrittspartiet støtter dette. Fremskrittspartiet ønsker et samlet klageorgan for transportsektoren, med henvisning til at Fremskrittspartiet vil bygge ut passasjerrettigheter innenfor hele transportsektoren. Vi fremmer forslag om dette sammen med forslag om en gjennomgående organisering innenfor samferdsel, med et transportdepartement, et transportdirektorat og et transporttilsyn.

Endelig har vi merket oss departementets egen påpekning av at det bør gjennomføres en større gjennomgang av hele luftfartsloven. Luftfarten har vært i rivende utvikling i mange år, trafikkøkningen er stor, og produkt-

utviklingen og nyskapingen innenfor næringen er også stor. Skal lovverket holde tritt med denne utviklingen, bør det revideres, ikke bare lappes på. Fremskrittspartiet forutsetter at arbeidet med en oppdatering og ajourføring av luftfartsloven igangsettes.

Jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag i saken.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har dermed tatt opp mindretallets forslag.

Jan Sahl (KrF) [18:49:43]: Kristelig Folkeparti støtter at håndhevelsen av flypassasjerenes rettigheter skal styrkes. Kristelig Folkeparti er enig i at nye regler om passasjerrettigheter tas inn i EØS-avtalen, og at Norge går lenger enn det vi er forpliktet til internasjonalt, på de punktene det anses som nødvendig for å sikre en effektiv håndhevelse av passasjerenes rettigheter.

Kristelig Folkeparti ønsker at passasjerene skal få enklere klageadgang og styrkede rettigheter. Som flere har pekt på, er vi i en situasjon der flytrafikken er økende – stadig flere flyselskap konkurrerer, prisene er lave og antall passasjerer øker. Det er mange flypassasjerer som kvier seg for å klage eller kreve erstatning, enten fordi det handler om relativt små summer, fordi regelverket er uklart og de er usikre på egne rettigheter, eller fordi flyselskapet oppleves som en for stor og sterk motstander.

Det er i alle fall grunn til å tro at det er et stort gap mellom passasjerenes reelle og formelle rettigheter, mellom det de har krav på, og det de faktisk mottar. Enda større blir utfordringen når den harde priskonkurransen gjør at billetter selges ekstremt billig og kvaliteten senkes, uten at passasjerene vet hva slags kvalitet de kjøper, og hva de har krav på. I en slik situasjon er det viktig at det etableres et regelverk og ordninger som er forutsigbare, effektive og oversiktlige både for flyselskaper og for flypassasjerer.

Kristelig Folkeparti støtter forslaget om at Luftfartstilsynet skal ha det generelle ansvaret for å føre tilsyn med passasjerrettigheter innenfor luftfartssektoren. Det er en klar fordel for passasjerene at de bare har ett tilsynsorgan å forholde seg til. Det er dessuten klokt at rollen som tilsynsmyndighet innebærer at Luftfartstilsynet skal inngå i et nytt internasjonalt nettverk. Dette nettverket får ansvar for å håndheve forbrukernes kollektive rettigheter i EØS-landene. Videre er det viktig at tilsynsansvaret skal gjelde alle reisende, også forretningsreisende, pasienter og andre.

Luftfartstilsynet er et sikkerhetstilsyn og har liten erfaring med håndhevelse av forbrukerrettigheter. Men forutsatt at tilsynet tilføres midler til å følge opp de nye tilsynsoppgavene, har vi tillit til at ansvaret er trygt plassert. Forbrukermyndighetene vil antakeligvis også i framtiden få henvendelser fra misfornøyde flypassasjerer, og de vil sitte på mye kunnskap om hvilke selskaper som ikke følger opp passasjerrettighetene. Det er derfor viktig at dialogen og samarbeidet mellom tilsynet og Forbrukerrådet og -ombudet er godt.

Kristelig Folkeparti støtter at det opprettes et nytt klageorgan for flypassasjerer som mener at de ikke har mottatt det de har krav på fra et flyselskap eller andre tjenes-

teleleverandører. Kristelig Folkeparti mener etableringen av én samlet klagenemnd er positivt, og håper at den nye ordningen gjør det enklere for de reisende. Det er viktig at den nye nemnda skal behandle alle typer saker, alle typer klager relatert til flyreisen. Kristelig Folkeparti støtter at klageorganet etableres som et uavhengig organ utenfor forvaltningen, og at det skal være et lovhjemlet klageorgan, slik at selskaper ikke skal kunne reservere seg.

Det er viktig at brudd på etterlevelse av reglene for passasjerrettigheter får konsekvenser. Det er i proposisjonen foreslått et sett med sanksjoner som kan ilegges. Også Kristelig Folkeparti støtter disse sanksjonene. For at vedtakene skal etterleves, er det dessuten viktig at nemnda og avgjørelsene holder et faglig høyt nivå som bransjen og passasjerene respekterer.

Jenny Klinge (Sp) [18:54:06]: I samband med fjorårets aksjonar, som førte til store forseinkingar for flypassasjerane, sette Samferdselsdepartementet straks i gang det lovarbeidet som er grunnlaget for denne saka. Dette viser handlekraft frå Regjeringa i ei sak som er viktig for forbrukarane av flytransport.

I tillegg til at det no i samsvar med EU-direktiv m.a. blir gjennomført reglar om normalerstatning, vil Regjeringa opprette ei klagenemnd som alle flyselskap må slutte seg til. Vi i Senterpartiet er glad for den styrkinga av passasjerrettane som denne lovendinga legg opp til.

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:54:52]: Dei siste åra har vore ein god periode for dei som er avhengige av å fly, eller som tidlegare ikkje har hatt råd til å fly på fritida. Konkurransen har ført til lågare prisar og fleire nye flyruter. Men stadig hardare priskonkurransen gjer òg at flyselskapa må redusere kostnadene for å overleve. Dette kan slå tilbake på passasjerane om dei ikkje har klåre rettar som vert respekterte av flyselskapa, eller som dei sjølve kan handheve på ein enkel måte som står i forhold til storleiken på kravet.

Regjeringa er sterkt oppteken av å styrkje både rettane til passasjerane og apparatet for å handheve rettane. For det fyrste skal det opprettast ei ny klagenemnd som alle passasjerar skal ha rett til å klage til, uavhengig av kva for eit flyselskap dei har flogge med. I tillegg til klager mot flyselskap skal nemnda kunne handsame klager mot flyplassar frå m.a. rørslehemma passasjerar. Målsetjinga er at den nye nemnda skal vere enkel og rask å bruke for passasjerar som meiner at dei ikkje har fått den retten dei har krav på etter avtalen eller lovgjevinga. Planen er at nemnda skal publisere avgjerdene sine på ei eiga nettside, og på den måten bidra til å avklare kva rettar andre passasjerar har. Nemnda skal kunne krevje ei skriftleg grunngeving frå flyselskap som ikkje rettar seg etter ei avgjerd, og denne grunngevinga skal kunne publisierast på nettsida.

For det andre foreslår Regjeringa å styrkje det offentlege tilsynet med at flyselskapa respekterer dei rettane passasjerane har. Luftfartstilsynet vert peikt ut som ansvarleg for tilsynet, og får samtidig eit knippe av verkemiddel. Tilsynet skal kunne gje pålegg om opphør eller retting av ulovleg verksemd. Og som grunnlag for slike

pålegg skal tilsynet kunne krevje opplysningar ikkje berre frå flyselskap og flyplassar, men òg frå reisebyrå, arrangørar av pakkereiser og andre billettseljarar. Vidare skal tilsynet kunne tvinge gjennom pålegga ved å krevje tvangsgebyr inntil den ulovlege praksisen vert retta. Endeleg skal tilsynet kunne påleggje gebyr – «overtredelsesgebyr» – når det i ettertid viser seg at passasjerane ikkje har fått det dei har krav på. Utmålinga av eit slikt gebyr bør vere førebyggjande, og slik at flyselskapa må betale minst like mykje som den fortenesta dei har hatt ved ikkje å følge reglane.

Desse nye handhevingsreglane legg samtidig grunnlaget for at Luftfartstilsynet kan slutte seg til eit nettverk av europeiske handhevingsorgan som er i ferd med å verte etablerte. Dersom eit flyselskap frå eitt EØS-land fører ein ulovleg praksis som går ut over passasjerar i eit anna land, skal handhevingsorgana innafor dette nettverket saman sørgje for at det vert sett ein stoppar for den ulovlege praksisen.

Sjølv om hovudføremålet med lovforslaget er å styrkje passasjeranes rettar, vil det indirekte òg sikre meir rettvis konkurransetilhøve mellom flyselskapa. Skjerpa handheving hindrar at nokre flyselskap reduserer sine kostnader, og derfor vinn i priskonkurransen, fordi dei ikkje gjev passasjerane det dei har krav på. I den harde konkurransen med utanlandske lågprisselskap vil dette kunne vere ein føremon for norske selskap.

Eg er glad for at innstillinga i saka syner at det har vore brei semje i komiteen om forståinga av dei problema lovforslaget søkjer å avverje, og dei løysingane som vert foreslåtte.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 329)

S a k n r . 2

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffeloven 1902 mv. (straffebud om å møte et barn med forsett om å begå seksuelt overgrep mv.) (Innst. O. nr. 42 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 18 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Thomas Breen (A) [18:59:29] (ordfører for saken): Den loven vi skal behandle her i dag, er et helt nytt straffebud som kriminaliserer det å møte et barn med forsett om å begå seksuelt overgrep. Komiteen har underveis i arbeidet vist en god samarbeidsvilje. Det er også en enstemmig komite som stiller seg bak selve lovforslaget. Komiteen mener det er behov for å gi barn økt beskyttelse mot seksuelle overgrep. Den økte bruken av kommunikasjons-

midler som Internett og mobiltelefon har gjort barn mer sårbare for overgrep. Denne utviklingen har bl.a. gjort det lettere for voksne å komme i kontakt med barn uten kontroll fra andre voksne. Noen voksne bruker slik kontakt bevisst for å komme i posisjon til å begå seksuelle overgrep. Dette lovforslaget har sitt utspring i at England vedtok en tilsvarende bestemmelse som trådte i kraft i mai 2004. Etter det har Barneombudet og Redd Barna jobbet for å få på plass en slik bestemmelse også her i Norge. Dette sammen med de positive erfaringene fra England gjorde at Regjeringen i fjor sommer la fram dette forslaget til høring.

Poenget med det framlagte forslaget er å gi politiet mulighet til å stoppe planlagte overgrep før selve det fysiske overgrepet er påbegynt. Denne nye bestemmelsen vil ramme den som har avtalt å møte et barn under 16 år, og som har forsett om å begå et seksuelt overgrep mot barnet. Politiet kan da pågripe den voksne i det øyeblikk han eller hun ankommer møtested eller et sted hvor møtestedet kan iakttas.

Dette supplerer det alminnelige forsøksansvaret etter straffeloven §§ 195, 196 og 200. Komiteen er også enig i at det gis adgang til straffebortfall dersom partene er jevnbyrdige i alder og utvikling.

Det er også en enstemmig komite som stiller seg bak at det framlagte forslaget også tydeliggjør at straffeloven § 201 b og c også rammer seksuelt krenkende eller annen uanstendig adferd som er forøvet gjennom elektronisk kommunikasjon.

Komiteen vil samtidig understreke at det nye straffebudet alene ikke er tilstrekkelig for å beskytte barn. Etter komiteens syn er det behov for en rekke samordnende tiltak for å beskytte de aller minste mot overgrep fra voksne. Et viktig tiltak er opplæring av barn og voksne i trygg Internett-bruk. Politiet må få på plass egnede virkemidler til å oppdage og oppklare denne typen lovbrudd. Aktørene innenfor moderne kommunikasjon bør også stimuleres til selv å iverksette tiltak som kan forebygge overgrep mot barn. Jeg vil også i denne forbindelse få framheve det viktige arbeidet med etableringen av et filter hos KRIPOS som sperrer tilgang til Internett-sider som inneholder overgrepbilder. Dette ble etablert under den forrige regjeringen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er videre fornøyd med at Regjeringen 1. juni 2006 opprettet en arbeidsgruppe som hadde mandat til å utrede og fremme forslag til tiltak for å forebygge at barn utsettes for seksuelle overgrep i forbindelse med deres bruk av Internett og at bilder av slike overgrep mot barn blir distribuert på nettet. Utvalget fikk fort navnet «Faremo-utvalget», fordi Grete Faremo ledet det. Faremo-utvalget la 30. januar fram sine forslag for å forebygge Internett-relaterte overgrep mot barn og unge i en egen rapport. Rapporten er på drøye 20 sider og inneholder 18 konkrete tiltak. Når vi i flertallet valgte ikke å gå inn i flere av merknadene til mindretallet på det forebyggende og etterforskende området, var det fordi vi mente at denne rapporten står for seg selv, og at det da blir kunstig å framheve bare noen av tiltakene før rapporten

har vært ute på høring. Vi hadde heller ikke noe behov for å si noe om Barnas Hus i denne sammenheng, siden Regjeringen allerede var godt i gang med arbeidet for å etablere det.

Dette lovforslaget som er framlagt, har vakt stor medieinteresse, og jeg med flere har vært med i en del debatter. Det er ett argument mot dette forslaget, som ble brukt i debattene, som jeg har lyst til kort å kommentere. Det har av flere blitt framhevet at dette nye straffebudet vil bli en lov som ikke vil bli anvendt. Til det er det å si at det første året etter at England innførte tilsvarende straffebud, ble det anvendt 185 ganger, og det er ingen grunn til å tro at det skulle være noen vesensforskjell i Norge på dette området.

Jeg vil også vise til at det i det framlagte forslaget, uavhengig av det nye straffebudet, ligger enkelte presiseringer i straffeprosessloven og straffegjennomføringsloven. Dette er endringer som er en konsekvens av en domsavgjørelse om at fullbyrding av betinget fengselsstraff med virkning fra 1. januar 2006 skal være dom, og ikke kjennelse som tidligere.

Jeg vil til slutt minne om at det er en enstemmig komite som anbefaler Odelstinget å støtte det framlagte forslaget.

Å g o t V a l l e hadde her tatt over presidentplassen.

Solveig Horne (FrP) [19:04:35]: Det er en viktig sak vi i dag skal vedta, og det er gledelig at det står en samlet komite bak denne innstillingen. Likevel er det momenter i denne saken som det er viktig å få satt i fokus.

For Fremskrittspartiet har det vært hensynet til barna som har vært hovedelementet i denne saken. Det verste et samfunn kan utsettes for, er kriminalitet der barn blir ofre for andre menneskers behov. Derfor er det svært viktig med et godt og velfungerende lovverk som beskytter barn mot slike overgrep.

«Grooming»-paragrafen får oss til å tenke litt ekstra, fordi den er så spesiell i vanlig rettsammenheng. Vi vet alle at rettsstatens utgangspunkt er at en anses som uskyldig inntil det motsatte er bevist, og at utgangspunktet for rettspleien er at en person skal straffes etter at forbrytelsen er begått, og at det skal være mulig for en person å komme på bedre tanker før handlingen begås. Dette er fakta som vi er nødt til å ta inn over oss når vi behandler og vedtar denne nye lovparagrafen. Men for Fremskrittspartiet ble det å styrke barnas sikkerhet og barnas behov det som ble hovedelementet på vektskålen.

Vi vet at Internett er en fantastisk oppfinnelse, og ingen av oss vet i dag hvordan vi skulle klart oss uten, eller hvordan vi klarte oss før. For dem av oss som har barn hjemme, er det fascinerende å se utviklingen, og se hvor mye mer de kan enn oss voksne om data og Internett. De surfer på nettet, de sender mail, de chatter, de bruker det som leksikon, de finner venner på den andre siden av jordkloeden, de lager egne web-sider, de kommuniserer med skole og lærere. Med andre ord, det er ikke bare mye god underholdning, men også nyttig informasjon som brukes i forbindelse med skolearbeidet.

Men det er farer – det er farer som vi voksne ikke klarer å ta inn over oss, og som vi ikke har informasjon om. «Du kan ikke lære et barn å surfe trygt hvis du ikke kan surfe selv,» var det et klokt hode som sa en gang.

Selv om vi i dag vedtar denne lovparagrafen som gjør at det er straffbart å opprette kontakt, er det også viktig å gjøre hverandre bevisst på at verdenen der ute er kommet for å bli, og at den har en utvikling som vi ikke aner rekkevidden av.

Det er så viktig at vi får informasjon ut til skolene, til foreldrene og til barna. Det arbeidet som bl.a. Redd Barna og ikke minst Barnevakten.no gjør, er utrolig viktig. For ikke alle venner er gode venner. Mange barn tror i dag at alle er venner, og har ofte et bedre og tettere forhold til dem som de chatter med på nettet, enn de har til sine egne foreldre. Vi vet at mange kriminelle bruker måneder for å opprette tillit og vennskap med barn via nettet. Derfor er det viktigste filteret det filteret vi installerer i barnas hode. Ingen skoler eller foreldre bør slippe barna sine alene ut på nettet uten veiledning. Det ser ofte så uskyldig ut, men faren er der. Det vet vi, ellers hadde vi ikke hatt behov for å vedta denne loven i dag.

Jeg tror jeg har nevnt det før fra denne talerstol. Det som var in for et par måneder siden ved min ti år gamle datters skole, var å lage egne websider, legge ut bilder av seg selv og familien, lage konkurranser og steder der en kunne stemme over den peneste og greieste jenta i klassen, ja, selv familiens hund hadde egen nettside – helt uskyldig ved første øyekast, men så lett å misbruke. Vi som er foreldre og pårørende, og som har kontakt med barn, har et ansvar.

Det ansvaret er det Stortinget og politikerne tar med denne lovparagrafen i dag. Det er gledelig – selv om justisministeren nå har fått mye skryt, skal han få litt skryt til i dag – at vi har en justisminister som står fram og sier at barn skal ha førsteprioritet, og at dette skal det satses på. Men vi vet så altfor godt at det nytter ikke bare å vedta en lov i denne salen, den må følges opp. Vi kan ikke bare gi politiet en lovparagraf hvis det ikke i tillegg følger med ressurser som gjør at politiet er i stand til å utføre kontrollen og håndheve lovparagrafen.

Er det noe som er tidkrevende og ressurskrevende, er det slikt arbeid som her må til for å få tatt dem med kriminelle hensikter.

Fremskrittspartiet forutsetter at Regjeringen vil komme tilbake med oppfølgingsbevilgninger og følge dette tett opp, slik at politiet og hjelpeapparatet er best mulig rustet når denne nye lovparagrafen trer i kraft.

Elisabeth Aspaker (H) [19:09:18]: Saksordføreren har på en veldig ryddig måte redegjort for denne sakens innhold.

Rett etter jul deltok en datasikkerhetsekspert på et foreldremøte i Tromsø der temaet var Internett og elektroniske media. Han viste foreldrene hva som foregår på nettet, og hvilke faktiske farer barn og unge kan utsettes for. Sikkerhetseksperten logget seg på som en 13-årig ung jente, og etter kort tid hadde denne «jenta» fått kontakt med flere voksne menn som gjorde verbale tilnærmelser av både

voldelig og grov seksuell karakter. For mange foreldre ble dette innblikket i nettets skyggesider et sjokk og en vekker.

I møte med den nye teknologien må vi finne en annen tilnærming og være villig til å ta i bruk nye virkemidler for å bekjempe alvorlige former for kriminalitet rettet mot barn og unge. Det er min og Høyres overbevisning at rettssikkerheten til de minste må styrkes. Samfunnet må våge å sette nye standarder innenfor justisfeltet for at barn og unge skal kunne leve trygge liv.

Lovforslaget som kriminaliserer «grooming», eller forberedelseshandlinger til seksuelle overgrep mot barn, flytter grenser i norsk rettspleie – til beste for barnet. Høyre erkjenner at den nye loven vil stille politi og påtalemyndighet overfor krevende avgjørelser. På den annen side er vi i en situasjon der fravær av handling og bruk av silkehansker ikke lenger er et handlingsalternativ. Til det vet vi for mye om hvilke alvorlige konsekvenser det kan få resten av livet for barn som utsettes for overgrep.

Det er derfor viktig at samfunnet tar opp kampen mot overgriperne og mobiliserer ressurser som skal sikre at det gripes inn på et tidligere stadium for å spare sårbare barn og unge for store påkjenninger.

Høyre fremmet våren 2006 et omfattende Dokument nr. 8-forslag med en rekke ulike tiltak for å forebygge overgrep mot barn, bl.a. via elektroniske media. Vi tok da også til orde for å få på plass et norsk lovverk mot «grooming» etter mønster av Storbritannia. Sent på høsten 2006 presenterte Regjeringen det foreliggende lovforslaget. I tillegg har justisministeren hatt det såkalte Faremo-utvalget i arbeid. Utvalgets konklusjoner minner til forveksling om Høyres forslag til tiltak. Vi imøteser derfor med betydelig spenning opplysninger om når og hvordan justisministeren vil følge opp de viktige forslagene som Faremo-utvalget har lagt fram.

Regjeringens første store budsjettkonferanse er nylig unnagjort. Jeg tillater meg derfor å bruke denne anledning til å utfordre justisministeren på to etter mitt skjønnet helt avgjørende punkter. For det første: Når kan vi forvente opprettelsen av en politistasjon på nett, eller et 28. politidistrikt, slik Faremo-utvalget foreslo? For det andre: Når kan vi forvente at det første norske Barnas Hus kan ta imot og hjelpe barn i krise – altså, når kommer det i drift? Og har man noen videre plan om flere slike hus i Norge?

Den nye «grooming»-paragrafen gir unektelig politi og påtalemyndighet et nytt og mer velegnet våpen i kampen mot personer som opererer på nettet i den hensikt å begå overgrep. Men de lovmessige grepene må suppleres av andre tiltak. Vi må ha blikk for hele kjeden av tiltak. Politiet må sikres ressurser til å etablere overvåkingssystemer som bl.a. følger med på sentrale chatte-kanaler. Samtidig mener Høyre at vi må fokusere på at hjelpetiltak i større grad må skje på barnets premisser. Her står etableringen av Barnas Hus helt sentralt, der barnet kan gå inn en dør og møte et samlet hjelpeapparat. Vi vet jo at behovet er der, og derfor vil jeg uttrykke stor utålmodighet på barns og unges vegne når det gjelder etableringen av Barnas Hus. Det er vanskelig å skjønne hvorfor oppstarten av

dette huset i Norge skal være så mye vanskeligere enn det f.eks. var på Island og i Sverige.

Jeg skulle ønske at de rød-grønne partiene nå kunne få opp farten, slik at norske barn snart kan få et like godt tilbud som bl.a. hos Barncentrum Stockholm, som i tillegg til ofre for seksuelle overgrep også tar imot og behandler voldsutsatte barn. Men det betinger at man vil følge Høyres forslag om å etablere flere regionale Barnas Hus etter modell av Sverige. Da kan vi ikke slå oss til ro med et pilotprosjekt i Bergen for deler av Hordaland. Nei, barn i Norge fortjener et riksdekkende tilbud.

Olav Gunnar Ballo (SV) [19:14:19]: Medias fokusering når det gjelder Stortinget, går veldig ofte på uenighet – på der man kan skape polarisering i saker, og der det framstår som om man har høyst divergerende syn og ikke kan samles om ett standpunkt.

Det som er den store styrken med den saken vi behandler her, er at det forholder seg akkurat motsatt. Alle partiene står samlet om innstillingen. Det er ikke ett avvikende lovforslag. Det er altså slik at man har tatt seg den tiden som har vært nødvendig. Justiskomiteen var i London våren 2006, har høstet erfaringer fra Storbritannia og fått eksemplere på bordet. Det har vært en god dialog mellom justiskomiteen og statsråden, og den rosen som statsråden har fått, synes jeg i aller høyeste grad er på sin plass. Men da er jeg også litt overasket over at Høyre velger å flytte søkelyset fra den saken vi skal diskutere i dag, til helt andre spørsmål. Det må jo være mulig å ta det i en debatt for seg, nettopp fordi det skaper en uryddighet i en sak der det er full enighet.

Jeg må for min del si at besøket i London på New Scotland Yard og presentasjonen vi fikk fra ulike faginstanser i Storbritannia, gjorde et sterkt inntrykk. Det er ingenting som gjør et sterkere inntrykk på meg, både som barnefar, som politiker og som lege, enn å høre historier om overgrep mot barn. Så kan man i utgangspunktet være usikker på om man går for langt i en lovendring som dreier seg om både å kunne anholde voksne og dømme voksne fordi det ligger en intensjon til en straffbar handling, hvis man ikke kan være sikker på at det faktisk er det. Men sånn som Regjeringen her har formet lovteksten, som vi gir tilslutning til i Stortinget i dag, skal man jo sikre at det kan dokumenteres et forsett. For SV er det en sikkerhet som gjør at vi uten videre kan støtte at her ivaretas barnets interesser, for går man for langt i å skulle skape en type rettssikkerhet for voksne ved å kreve en dokumentert handling, altså at det faktisk må være et fullbyrdet seksuelt overgrep mot et barn, betyr jo det også at man aksepterer at en rekke barn skal ha vært utsatt for overgrep før man får tatt gjerningsmannen. I mange tilfeller vil det føre til at den samme gjerningspersonen gang på gang forgriper seg før man endelig får tatt vedkommende.

Det som er viktig å understreke for SV, er at vi, alle partiene i Stortinget, i fellesskap klarer å resonnerer oss fram til den samme løsningen, samles om de samme betraktningene og stemme for den samme lovendringen. Det er en stor styrke. La nå det være i fokus i debatten i dag omkring den lovendringen vi faktisk gjør.

Erling Sande (Sp) [19:17:39]: Dei representantane som har delteke i debatten så langt, har på ein god måte gjort greie for mange av sidene i denne saka. Lat meg berre kort få lov til å understreke at Senterpartiet støttar fleirtalsmerknaden i komiteinnstillinga, og vi har håp om at dette skal vere eit effektivt tiltak for å hindre overgrep mot born.

Ein skal alltid vere forsiktig når ein vedtek lover som rettar seg mot ein intensjon snarare enn sjølve brotsverket. Det er likevel sånn at samfunnet ikkje berre har som oppgåve å straffe brotsverk, men òg å førebyggje brotsverk. Konsekvensen av overgrep mot eit barn er så alvorleg at det er avgjerande viktig å prøve å hindre så mange overgrep som mogleg, og det er hovudgrunnen til å ta i bruk dette lovverket. Ny kommunikasjonsteknologi og auka bruk av denne har aktualisert behovet for slik lovgjeving.

Senterpartiet trur at arbeidet med å sikre born auka vern mot overgrep må skje ved ei rekkje tiltak og ikkje gjennom dette åleine. Det regjeringsnedsatte Faremo-utvalet peikar på mange interessante forslag i så måte. Eg har òg lyst til å gje ros til statsråden for det engasjementet han har hatt på dette området.

Merksemda omkring overgrep mot born er noko som ein må fokusere sterkt på òg i tida som kjem, i skulen, i samtale med foreldre og i det politiske miljøet.

Odd Einar Dørum (V) [19:19:29]: Jeg er enig med dem som har understreket at det er viktig at denne saken samler, for den er krevende. Ikke i den forstand at lovteknikken er krevende, men den er krevende fordi man på et område velger å kriminalisere det man kan oppfatte som forberedelseshandlinger, og det har man i norsk justisdebatt vært forsiktig med. Men det som taler for at vi faktisk gjør det i denne saken, er jo det forferdelige bakteppet vi har bortenfor denne saken, bortenfor chatterrommet, i form av den store, nærmest kriminelle industrielle aktiviteten vi har internasjonalt, basert på overgrep mot barn, og som frivillige organisasjoner som Redd Barna og andre har dokumentert i en årrekke. Så vet vi at i forlengelsen av det, i den sosiale aktiviteten som «forvitrer» seg inn på Internett, får vi alle de grensesituasjonene som går over til de møtene som jeg i min oppvekst lærte å mestre på følgende måte: at jeg ikke skulle ta imot sjokolade av en fremmed mann i parken. Slik lød det den gang. Det var det sosiale rom. Så kom man inn i det kybernetiske rom. Og hvis man først har vært litt i nærheten av chattens sorgløse tilfældighet, skjønner man hvor grovt overgrepet egentlig er når det først skjer, når man skjønner hvor var man er i en slik situasjon, og hvordan man utsettes.

Jeg har for mange år siden møtt politifolk som har jobbet på nettet i USA, og som da jobbet etter spilleregler som vi kjenner i vårt eget land, etter retningslinjer trukket opp av Riksadvokaten, hvor politiet nettopp kan drive det vi kan kalle infiltrasjon på nettet for å avdekke noe. Jeg var underveis til denne saken i ferd med å gjøre en vurdering om å lage en annen lovtekst, rett og slett fordi jeg har lest Riksadvokatens høringsuttalelse, og jeg synes det var mye forstandig i den. Men jeg avstod fra det av én enkelt grunn, og det er at jeg tillegger ikke noen av dem som har

lagt fram saken, noe annet siktemål enn å avverge noe som er galt, og å prøve å gripe inn i konkrete situasjoner. Jeg ønsker ikke at det skal skapes noen – skal vi kalle det – uro eller usikkerhet rundt den hensikten og rundt den viljen at man vil prøve det. Så håper også jeg at lovteksten får en praktisk anvendelse, og at den vil bli tatt i bruk. Det er selvfølgelig avhengig av at det er en betydelig politikompetanse til stede. Vi vet at det er fagmiljøer i Norge som har det, og at man i andre debatter enn denne kan finne ut hvordan man skal styrke den kompetansen. På denne talerstolen i dag har det vært nok å si hvor viktig det er. Så henger det selvfølgelig sammen med noe av det som alle talere har vært inne på, og som kom veldig godt fram i komiteinnstillingen, at vi i Norge har det privilegium at vi kan samle mennesker i det sivile samfunnet rundt et bord. Så tar de et ansvar. Det vet jeg selv, og det har statsråd Storberget fått fram gjennom Faremo-rapporten. Slik oppstod filteret, som i dag ligger hos Kripos, der det var mulig å samle et antall kortselskaper, mobilleverandører og Internett-leverandører for å gjøre en innsats mot noe som går forbi denne saken, nemlig å stoppe spredning av materiale der barn blir seksuelt misbrukt. Når man tar denne kunnskapen med seg inn i denne saken, som jeg synes har blitt gjort gjennom Faremo-utvalget, betyr det at vi drar nytte av noe som er svært bra i Norge, nemlig at vi ikke er flere enn at vi av og til kan samles, og at de som samles, er borgere i den forstand at de skjønner hvorfor det de snakker om, er galt – og det er noe av styrken. Det er noe av den styrken som jeg synes kommer til uttrykk i denne debatten. At det så er en smule politisk konkurranse og engasjement om hvor rask en er med Barnas hus, synes jeg bare en må tåle. Det burde man, hvis man tilhører regjeringspartiene, oppfatte som et hyggelig tilrop, i den betydning at i kampen om midler er det bra at det er energi rundt en sak, og spesielt rundt forskjellige løsninger i saken. Jeg oppfatter ikke det som noe annet enn en konstruktiv iver rundt det å fremme saken.

Når det så gjelder lovteksten, synes jeg den står for seg selv. Komiteens solide arbeid står for seg selv. Jeg er glad for at komiteen også på dette området spesielt har lagt vekt på å foreta en reise for å sette seg inn i de praktiske forholdene. Jeg tror det er viktig når man skal lære – og gjøre noe.

Med disse ordene stemmer Venstre for den lovteksten som foreligger her. Vi har tillit til at det forebyggende arbeid som kan skje i det sivile samfunn, vil skje. Og vi har en tillit til at de aktiviteter som er kunngjort om Barnas hus og andre tiltak, faktisk kommer. Men i dag gjør vi ikke noe annet poeng enn å markere den tilliten og gi støtte til det lovarbeidet som er gjort. Det er viktig, og det er viktig at man i dette landet kan ha en felles grense når det gjelder å forebygge det som bl.a. representanten Ballo beskrev på en utmerket måte, og som det er viktig at vi står sammen om.

Statsråd Knut Storberget [19:24:30]: Jeg vil også uttrykke glede over at vi så samlet står bak det forslaget som nå ligger på bordet i Odelstinget. Jeg er glad for den fulle støtten som Regjeringas forslag om en ny straffebe-

stemmelse nå får. Dette vil bidra til å styrke barns rettsstilling i Norge når det gjelder det de fleste av oss oppfatter som de alvorligste overgrep.

Dessuten er det to utfordringer i denne type lovgivning – eller det er flere, men det er særlig to. For det første er det en lovgivning som prøver å trenge inn på et område, en arena og en teknologi som vi opplever at strafferetten har problemer med å trenge inn i. Slik sett vil dette lovfor-slaget etter min oppfatning være et godt redskap og bidra til både å komme i forkant og også skjerpe politi og på-talemyndighets og for så vidt også andre aktørers årvåkenhet overfor hva som utvikler seg bl.a. i de nye teknologi-ene.

Jeg vil også understreke veldig sterkt at dette lovfor-slaget også er en del av et hele, som flere har vært inne på, med hensyn til det å få økt fokus på de overgrep som rammer barn, og de overgrep som skjer i de næreste re-lasjoner, som så altfor lite er gjenstand for debatt, folke-møter og demonstrasjonstog. Slik sett er jeg glad for at vi samlet politisk sett står bak dette. Jeg skulle ønske at også norsk media kunne ha fanget opp dette, ved siden av alle de andre mer eller mindre helt perifere spørsmål som vi møtes med, særlig denne dagen, når det gjelder politikeres virke.

Innføringen av en slik bestemmelse er nevnt i regje- ringserklæringen som en del av Regjeringas arbeid for å intensivere innsatsen mot overgrep mot barn. Vi mener at dette har vi levert raskt, med en sikker saksbehandling. Det trengs i forbindelse med denne type lovverk. For det første er det et nytt område vi trenger inn på, og det er, som bl.a. representanten Dørum var inne på, en bestem-melse som i seg sjøl utfordrer politi, påtalemyndighet og domstoler fordi dette er et straffebede som er uortodokst, i den forstand at det i aller høyeste grad rammer handlinger som skjer før det klanderverdige inntre. Slik sett tror jeg at den runden som har vært i forhold til utredning og for-beredelse i departementet, har vært veldig nyttig og nød-vendig, uten at jeg på noen måte mener at det har tatt lang tid.

Barn fortjener samfunnets sterkeste beskyttelse mot alle former for overgrep. Regjeringa ønsker å sikre bedre oppfølging av barn som blir utsatt for overgrep og å legge forholdene til rette for en effektiv avdekking og straffefor-følgning av seksuelle overgrep mot barn. I en del type saker mener Regjeringa at det også kan være grunn til å heve straffenivået for bedre å reflektere straffverdigheten i handlingene og de alvorlige skadevirkningene som over-grep faktisk fører med seg. Dette får vi flere anledning til å diskutere i tida som kommer.

Vårt håp er at forslaget til ny straffebestemmelse vil bi-dra til nettopp å forebygge at overgrep skjer. Forslaget vil gi politi og påtalemyndighet bedre muligheter for å gripe inn på et tidlig tidspunkt i hendelsesforløpet fram mot et planlagt overgrep, slik at det kan avverges.

Barns beskyttelse mot overgrep skal ikke variere etter hvilke metoder overgriperen benytter seg av for å oppnå kontakt. Mye av den atferden som skjer på nettet fra voks-ne som søker kontakt med barn for seksuelle formål, ville ikke være akseptert ved vanlig fysisk kontakt.

Internett og andre elektroniske medier skal ikke være noen lovløs sone der overgrep og andre typer kriminalitet fritt kan begås. Det er viktig at lovgivningen og politiets midler mot kriminalitet er oppdatert og tilpasset en slik teknologisk utvikling.

Gjennom dette forslaget mener Regjeringa at politi og påtalemyndighet vil få et bedre grunnlag for sin kontroll-virksomhet på nett. Vi håper også at forslaget til presise-ring av straffeloven § 201 om seksuelt krenkende atferd forøvet gjennom elektronisk kommunikasjon vil være med på å understreke barns ubetingede krav på beskyttel-se mot overgrep uansett hvilke medier eller metoder som måtte benyttes.

Som flere har vært inne på: For å bekjempe denne type overgrep er vi nødt til å satse på flere typer virkemidler. Alt vil ikke bli gjort med dette vedtaket. Jeg er glad for at mange her har merket seg det som arbeidsgruppen til Grete Faremo har levert. Det er noe vi tar på største alvor. Jeg tror vi skal se det i sin sammenheng og koste på oss tid i forhold til å høre hva høringsinstansene sier for å gjø-re dette bedre.

Flere har vært inne på andre aspekter ved dette. Jeg har lyst til å nevne at vi antagelig må se på alternative strate-gier for å hjelpe barn, ikke bare de rent strafferettslige, men også de sivilrettslige – det henger ofte sammen med å gjøre bevisene bedre.

Når det gjelder spørsmålet om Barnas hus, er det noe Regjeringa jobber intenst med. Det er bestemt at det første skal legges til Bergen. Prosjektet er godt i gang. Det er mitt håp at vi skal klare å levere der, i motsetning til den tidligere regjeringa.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ingrid Heggø (A) [19:29:54]: Det er flott at ein sam-la komite og eit samla storting her gjev Regjeringa full støtte til ein ny straffeføresegn som kan hindra seksuelle overgrep mot dei svakaste i samfunnet vårt, nemleg barna. Det aller viktigaste vi kan gjera, er nemleg å hindra at overgrep skjer.

Saksordføraren har på ein god måte gjort greie for inn-haldet i lovendringa, der barn sitt behov for vern mot sek-suelle overgrep var i fokus.

Internett har vorte dei kriminelle sin nye fristad, vert det sagt. Slik kan vi faktisk ikkje ha det. Barn sitt vern mot overgrep skal ikkje variera etter kva slags metodar over-griperen nyttar seg av for å oppnå kontakt. Auka bruk av Internett og mobiltelefon har gjort at enkelte vaksne be-visst brukar slik kontakt for å koma i posisjon til å gjera seksuelle overgrep. Då må vi gje politiet eigna verkemid-del til å oppdaga og oppklara denne typen lovbrøt, også for overgrepet har skjedd. Både lovgivinga og politiet sine verkemiddel må vera oppdaterte og tilpassa den teknolo-giske utviklinga.

Det prinsipielle ved å gripa inn i planleggingsfasen av eit lovbrøt har vi diskutert mykje. Det vert det same som ved planlagde terrorangrep. Der òg kan vi gripa inn før angrepet er sett i verk.

Det er òg viktig å presisera at informasjon om Internett til både foreldre og barn bør få ein viktigare plass i skulen og i opplæringa. Å jobba førebyggjande er alltid det beste.

Justisministeren nemnde Faremo-utvalet sin rapport, som inneheld mange førebyggjande tiltak, og som no er på høyring. Også tiltak når overgrep faktisk har skjedd, er viktig. Han nemnde her Barnas hus som er eit eksempel på eit godt tiltak, som om kort tid er oppe og går i Bergen. Eg vil seia det slik at i denne saka ser vi nok eit eksempel på at denne regjeringa leverer, og det er veldig bra.

Eirin Faldet (A) [19:32:18]: Jeg er svært glad for at justisministeren har engasjert seg i forbindelse med denne loven som vil gi barn et sterkere vern mot seksuelle overgrep. Jeg mener en slik bestemmelse vil gi et viktig signal til samfunnet, til potensielle overgripere og til barn selv om at barns rett til beskyttelse mot seksuelle overgrep tas på alvor. Jeg ønsker likevel å understreke at en bestemmelse mot grooming alene ikke vil løse problemet med at barn lures, lokkes, manipuleres og bearbeides av voksne som planlegger overgrep mot dem. Groominglovgivningen er kun ett av flere virkemidler.

Forebyggende arbeid i form av informasjon om seksuelle overgrep til barn, deres foreldre, lærere og andre voksne, som f.eks. oss besteforeldre, er vesentlig, fordi det i dag er svært få barn som forteller om overgrep. Dette har sin bakgrunn i opplevelsen av skyld og skam som ofte knytter seg til det å ha blitt utsatt for overgrep.

Jeg synes advokat John Christian Elden har sagt det så riktig:

«Mannen med godtepose som så lett kunne oppdages og fryses ut, er byttet ut med den dressklede herremann med masseutsendelser på nettet der kanskje 10 av 1000 biter på agnet. Det er 10 barn, det. 10 uskyldsrerne potensielle ofre. Godteposen hadde nok ikke gitt slik gevinst.»

Mange barn med nettilgang kontaktes av voksne, gjerne under falskt navn, falskt kjønn og falsk alder, med det formål å møte barna for å oppnå sin egen seksuelle nytelse.

Det har ved flere anledninger blitt dokumentert omfanget og skadevirkninger av seksuelle overgrep, i særlig grad for de misbrukte barna, men også for samfunnet generelt. Vold og overgrep mot barn kan få store konsekvenser. Dette må tas på alvor. Barn er i en særlig sårbar situasjon fordi de er i en utviklings- og læringsfase. I en komplisert virkelighet har barn et klart behov for veiledning og beskyttelse, spesielt der voksne i stedet for å ivareta går over grensen.

Denne loven vil gi politiet mulighet til å gå inn i saker på et tidlig tidspunkt, tidligere enn i dag, og gi et signal om at bekjempelse av denne form for kriminalitet mot barn vil gis prioritet.

Jeg vil gi honnør til Redd Barna for et utrettelig arbeid for å ha bidratt til at grooming er satt på den politiske dagsordenen. Jeg vil også gi statsråden ros for at han tar barns rettigheter på alvor. Ingenting må være uprøvd. Faremo-utvalget har pekt på en del tiltak som kan iverk-

settes. Jeg lyttet til statsrådens ord om at det vil han sørge for. Alt må gjøres for å sikre barn en trygg hverdag.

Elisabeth Aspaker (H) [19:35:43]: Det er ingen tvil om at vi i dag kan markere en slags milepæl innenfor norsk justisvesen, og at vi på denne måten skal kunne gi barna våre en helt annen trygghet og en helt annen oppfølging.

Jeg blir litt forundret når det i denne debatten fra enkelte representanter, bl.a. Olav Gunnar Ballo, nærmest legges ned et forbud mot å tenke det neste skrittet, altså å løfte blikket utover loven. Til og med statsråden var jo inne på at loven er viktig, men så er det alle de andre tingene rundt som må supplere for at vi skal få det systemet som i sum skal bringe oss dit vi ønsker.

Når jeg har tatt opp dette med Barnas hus, kan man selvfølgelig si at det er noe Høyre maser om. Men vi hørte i hele fjor at den nåværende regjeringen skulle etablere dette huset. Da justiskomiteen nylig var på reise i Bergen og stilte spørsmål til domstolen i Bergen, hadde de ikke hørt om det arbeidet som skal være så godt i gang, og som domstolen også skal være en sentral bit av, for at vi skal få Barnas hus til å fungere. Så jeg er oppriktig engstelig og bekymret for at dette skal trekke ytterligere ut i tid.

Så har jeg lyst til å si i forbindelse med dette med politistasjon på nett – og representanten Dørum var også inne på det – at skal loven komme til anvendelse, må vi ha stor politiaktivitet på nettet som faktisk er der og overvåker de chattekanalene og de virkemidlene som barna betjener seg av når de er i den virtuelle verden. Da er det faktisk ikke likegyldig om politiet har de ressursene som skal til, om de har det tekniske utstyret som skal til for faktisk å kunne gjøre denne loven til noe mer enn et stykke papir, at den faktisk skal kunne testes ut i virkeligheten.

Jeg har tillatt meg i dag å se loven i den sammenheng og den verden den faktisk skal fungere i. Og da er det viktig på bakgrunn av Faremo-utvalgets innstilling og de mange gode forslagene som ligger her, at statsråden faktisk får et budsjett til høsten, kanskje allerede i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, som gjør det mulig å sette mange av disse tiltakene ut i livet så raskt som mulig. Det var min beveggrunn for å sette fokus på det i denne sammenheng.

Jeg vil til slutt si at jeg er svært glad for at statsråden nå signaliserer at det i forbindelse med gjennomgangen av den spesielle delen av straffeloven, også er på sin plass å se på om det for en del av den kriminalitet som begås mot barn, faktisk er nødvendig å skjerpe straffen.

Olav Gunnar Ballo (SV) [19:38:49]: Jeg syns det er entydig positivt at Høyre er så opptatt av Barnas hus og realiseringen av det. Det er bare det at noen ganger kan man få inntrykk av at hvis man hadde realisert tre i år, så ville Høyre ha sagt fem, og var det realisert fem, så ville Høyre ha sagt sju. Det jeg noen ganger lurer på, er om det ikke er bra å kunne se at man går skritt i riktig retning, og så kunne diskutere hvilke skritt vi skal ta videre – så det er litt som å forbanne mørket i stedet for å prise lyset. Her er det jo ting som er i ferd med å skje. Jeg må si at jeg hå-

per inderlig at man innen utgangen av stortingsperioden har på plass Barnas hus i alle helseregioner. Det bør være en ambisjon som Regjeringen klarer å oppfylle. Det som statsråden sier, er jo riktig – det er jo en intensjon som den forrige regjeringen ikke har klart å oppfylle. Men at man da også har opposisjonen på lag i forhold til å realisere, det er jo bra. For den opposisjonen som er nå, klarte altså i regjeringsposisjon ikke å gjøre det.

Odd Einar Dørum (V) [19:40:06]: Dette er egentlig et innlegg som jeg burde sluppet å holde. Nå er det holdt to innlegg her som forteller hvilken hensikt jeg i min tidligere rolle egentlig hadde. Det kjenner jeg veldig godt til selv. Jeg husker debatten om Barnas hus i Stortinget. Jeg husker hvilket tverrpolitisk engasjement og hvilken iver det var fra alle partier, ikke minst fra dem som nå sitter i regjeringsposisjon, og jeg vet hvilket trykk det ble lagt i arbeidet. Jeg vet at utredningsrapporten skulle foreligge høsten 2005. Jeg har ikke valgt på noe tidspunkt etter det å prøve å bore i hvorfor det gikk tid fra da til nå. Jeg har valgt å konsentrere meg om at man får det til. Derfor må jeg bare tørt konstatere at det var min hensikt å få det til. Jeg vet, med den tillitsforvaltererfaringen jeg har hatt, at det er ikke alltid en statsråd i Justisdepartementet får det til hvis man ikke får dratt i gang – skal vi kalle det et tverrdepartementalt samarbeid. Man er faktisk helt avhengig av at andre bidrar. Det var hovedgrunnen til at jeg i mitt tidligere innlegg la slik vekt på at det var engasjement i salen, for det er nettopp den type trykk som gjør at der man er avhengig av at andre departementer skal medvirke, spesielt når man har praktisk kjennskap til hvordan man ofte krangler om kronene på budsjettkonferanser, må man skape en konsensus og en stemning for at det løftes. Jeg skal ikke gå videre i å fortelle hvordan man gjør det, bortsett fra å si at i en debatt som den i dag, hvor folk har energi, bidrar til det. Jeg ønsker selvfølgelig at det skal lykkes. Men jeg kan nok ikke sitte igjen med en historisk skrivning om at det ikke var hensikten å få til noe – selvfølgelig ikke. Den historien får komme i helt andre sammenhenger enn i denne debatten, for her tar jeg ordet bare for å ta den lille fotnoten – men så bruke fotnoten til det som er det viktigste, nemlig at enhver statsråd i Justisdepartementet trenger faktisk Stortingets brede backing dersom man skal komme fram til den tverrdepartementale innsatsen som gjør at man får til både det huset som statsråden har nevnt i Bergen, og gjerne for den saks skyld det som nå representanten Ballo tok til orde for. Det trenger man faktisk støtte til. Og nettopp i en sak som denne er det en gyllen anledning til å bygge opp den støtten på en slik måte at man kan ha med seg argumentene. Det hender at slikt gjør inntrykk, det vet jeg av erfaring, og det er faktisk min hensikt både med mitt forrige innlegg og dette å bidra til at det inntrykket forsterkes.

Statsråd Knut Storberget [19:42:28]: Jeg har også lyst til å si et par ord om Barnas hus. For det representanten Dørum nå var inne på, er jo et essensielt punkt når det gjelder etableringen av Barnas hus. Jeg har bare lyst å si

til Odelstinget og aktive justispolitikere: Det første budsjettet som inneholdt Barnas hus, var jo det budsjettet som vi nå styrer etter, og som hadde budsjettpost og dekning for Barnas hus, slik at man legger grunnen for å kunne etablere det fordi det er midler der. Samtidig er det poenget som representanten Dørum peker på, om å sikre oss at alle profesjoner er med i dette samarbeidet og gjør sitt til at barnet kan møte i huset og få den hjelpen det trenger der, avgjørende viktig. Det er klart at det har gitt grunn til mye av den prosessen som har vært mot det som nå skjer i Bergen, og det er også grunnen til det arbeidet som nå går framover i Bergen. Samtidig er jeg veldig opptatt av at vi ikke må komme i den situasjonen som man er i på Island, hvor man faktisk har etablert et hus som store deler av strafferettspleien faktisk ikke bruker. Vi må sikre oss at dette huset blir effektivt. Det er jeg veldig opptatt av. Derfor følger jeg ikke representanten Aspaker fullt ut i at det er om å gjøre å etablere flest mulig hus raskest mulig. Og at Høyre liksom nå gjør dette til sin sak, må jeg si jeg reagerer litt på, særlig i forhold til dem som opprinnelig foreslo dette, nemlig Inga Marte Thorkildsen og May Hansen fra SV – jeg tror det opprinnelig var et Dokument nr. 8-forslag i forrige periode – og som brant for det hver gang. Og var det ett sted man ikke fikk drahjelp fra, så var det fra de aktørene som nå sier at de vil ha fem, sju eller ni hus.

Jeg konstaterer: Vi har bevilget penger til dette. Vi skal etablere dette, men vi skal samtidig gjøre det på en måte som gjør at husene ikke bare blir symbol for politikere som ønsker å smykke seg med at man har gjort noe, men at det faktisk blir et effektivt virkemiddel for de barna som opplever de alvorligste krenkelser som man kan utsettes for. Jeg er overbevist om at får vi til det nå i Bergen – og jeg tror vi skal få det til – så vil det som representanten Ballo skisserer om å etablere dette i hver helseregion, komme raskt på plass. Jeg er også overbevist om at Regjeringa, med flere departementer involvert, vil komme til å måtte prioritere det i årene som kommer.

André Oktay Dahl (H) [19:45:20]: Jeg synes det er en positiv konkurranse akkurat nå, ut fra det som alle egentlig er enige om.

Men det må være grunnlag for å si følgende: Det ble sendt ut en pressemelding i fjor: Nå er Barnas hus på plass. Redd Barna lurer på hvor det er blitt av. Stine Sofies Stiftelse lurer på hvor det er blitt av. Dommerne er ikke spurt. Så sies det her fra statsrådets side at det er viktig å inkludere all tilgjengelig kompetanse, alle fagprofesjoner. Det er vi jo enige om.

Vi har sett hva som har skjedd på Island, men da må man jo begynne å lure, for nesten et år etter at man sa at Barnas hus var på plass, er dommerne, som en av de viktigste yrkesgruppene, overhodet ikke inkludert i arbeidet med å få til en modell som skal fungere. Navnet på huset er ikke engang på plass. Da må det være lov for et opposisjonsparti som er enig i at man skal etablere Barnas hus, å begynne å lure på – når man har reist til Sverige og sett at der etableres det snart sju Barnas hus, og at den nye flertallsregjeringen der vurderer å etablere Barnas hus i

hvert län – hvorfor det er slik at dommerne i mars 2007 ikke engang er spurt om hvordan de ser det for seg, og omtrent ikke aner hva et Barnas hus er. Da må det være grunnlag for å si at kanskje kan man bruke flertallet sitt bitte lite grann mer aktivt enn det man gjorde i opposisjonstilværelsen.

All honnør til SV og Inga Marte Thorkildsen, som tok dette opp den gangen og fikk resten av Stortinget med seg. Den aktiviteten er ikke like tydelig når det gjelder Barnas hus nå. Så jeg håper at man kan presisere at det kommer på plass, og at de første barna tas imot i løpet av høsten.

Siden representanter for SV mener at det ikke er noe problem å etablere regionale Barnas hus, og at man har kommet såpass langt i Bergen, har jeg lyst til å få svar fra statsråden på om det er slik at man tar sikte på å etablere regionale Barnas hus parallelt med etableringen av det prosjektet i Bergen som man da mener er kommet så langt.

Jeg har også lyst til å stille spørsmål om hvorvidt man nå har inkludert dommerne konkret, og har fått tilbakemelding fra dem om hvorledes de ser dette for seg, slik at man ikke skal få en slik situasjon som den man har på Island, som vi er enig med statsråden i er veldig bekymringsfull.

Jeg synes det er spesielt at man blir så opprørt over at en opposisjon stiller spørsmål. Et år etter at det ble sendt ut pressemeldinger om at nå var ting på plass, ser man at det faktisk ikke er på plass. I nabolandet vårt har man et flertall som på en langt mer aktiv måte greier å få etablert Barnas hus i hele landet. Det må det være grunnlag for en opposisjon å stille spørsmål om.

Til slutt har jeg lyst til å si noe annet enn å være slem med statsråd og regjering. Jeg synes det er utrolig bra at statsråden har fått «grooming» igjennom i Stortinget, og at vi har fått den enigheten vi har fått. Det er en styrke, som flere har vært inne på, og som også gir grobunn for at vi forhåpentligvis får noen domfellelser etter hvert, når vi får på plass de andre tiltakene og virkemidlene som trengs for å kunne håndheve et effektivt straffebud.

Thomas Breen (A) [19:48:22]: En skulle kanskje bare ha forbigått i stillhet den disputten som har vært nå til slutt.

Det er litt pussig at Barnas hus blir diskutert. Hvis en tenker seg om, er Barnas hus, hvis loven skal fungere etter intensjonen, egentlig litt unødvendig. Det skal på en måte stoppe det overgrepet som Barnas hus skal bidra til å reparere. Vi vet alle at slik blir det ikke, men det er alle de andre tiltakene i lovverket som er det viktige her.

Til det Aspaker sa, at det må gå an å tenke videre: Hva nå? 30. januar, før vi hadde sluttbehandlet loven i komiteen, lå det allerede 18 konkrete punkter fra Faremo-utvalget. De er sendt ut på høring. Jeg synes at i forhold til det lovverket vi nå diskuterer, er det arbeidet som handler om forebygging, det viktige. Barnas hus handler altså i stor grad om repareringsarbeid. Det er viktig, men kanskje ikke det viktigste akkurat i denne saken.

Jeg prøvde i mitt første innlegg å gi den forrige regjeringen honnør for dette med filtre. Jeg ønsker for så vidt

at slike viktige prinsipielle debatter skal handle mest mulig om å dra lasset sammen. Så kan vi være enig eller uenig i prioriteringen når vi senere kommer til budsjettarbeidet. Den debatten kan vi ta da, mener jeg.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 331)

S a k n r . 3

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffegjennomføringsloven og straffeloven (opplysningsplikt, vandelskrav og varsel til fornærmede mv.) (Innst. O. nr. 43 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 15 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [19:50:53] (komiteens leder og ordfører for saken): Straffegjennomføringsloven ble vedtatt i 2001 og har nå vært praktisert i over fire år. Erfaringer viser at loven i hovedsak fungerer etter intensjonen, men at det er behov for å justere den på enkelte punkter.

Justiskomiteen støtter Regjeringens forslag, og jeg skal kommentere de viktigste lovendringsforslagene.

Komiteen har særlig vært opptatt av forslaget om vandelskrav for personer som utfører arbeid for kriminalomsorgen uten å være tilsatt i etaten. Kriminalomsorgen er avhengig av tillit både utad og i forhold til innsatte og skal også ivareta hensynet til sikkerhet for både innsatte og ansatte. Derfor er det nedfelt en rekke vandelskrav gjennom straffegjennomføringsloven for personer ansatt i kriminalomsorgen. Mange personer utfører arbeid i kriminalomsorgen uten å være tilsatt der, som lærere, prester og helsearbeidere. Justiskomiteen støtter derfor Regjeringen i at vandelskravet i straffegjennomføringsloven også skal omfatte personer som utfører arbeid i kriminalomsorgen som ledd i forvaltnings samarbeidet.

Også andre som utfører arbeid for kriminalomsorgen, kan bli kontrollert med hensyn tilandel. Komiteen mener at dette er nødvendig for at kriminalomsorgen skal kunne samarbeide mest mulig effektivt med andre offentlige etater for å kunne lage en helhetlig oppfølging av hver enkelt straffedømt under soningen.

Et flertall i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, vektlegger at «bruken av vandelsattest blant annet skal bidra til å sikre at ansatte innen kriminalomsorgen ikke misbruker sin stilling til å bistå innsatte med kriminelle handlinger, men heller ikke til å diskvalifisere tidligere straffedømte fra å kunne arbeide også innenfor dette fagfeltet».

Kriminalomsorgen har plikt til å varsle offeret eller de pårørende om tidspunktet for permisjoner, avbrudd i straffegjennomføringen og løslatelse fra fengselsstraff. Erfaringer med ordningen har imidlertid vist at det er behov for å utvide varslingsplikten og også å få på plass nærmere rutiner for hvordan varslingen skal gjennomføres. Komiteen støtter en slik utvidelse, slik at hensynet til offeret i straffesaker blir styrket. Formålet er å forhindre at offeret i størst mulig grad skal unngå å møte en gjerningsmann ved en tilfældighet.

Videre regulerer straffegjennomføringsloven innsattes adgang til å sende og motta postsendinger i fengslene med varierende kontroll, avhengig av sikkerhetsnivå. Også elektronisk kommunikasjon er dekket av dette, men denne kommunikasjonen er både vanskelig og omfattende og særdeles ressurskrevende å kontrollere. Komiteen støtter Regjeringen i at innsatte må akseptere at adgangen til å bruke elektronisk kommunikasjon blir beskåret som en konsekvens av frihetsberøvelsen. Samtidig understreker vi viktigheten av at innsatte kan ha kontakt med sin familie og sitt sosiale nettverk også under straffegjennomføringen som et ledd i tilbakeføringen til samfunnet etter endt soning.

Det er et stadig tettere samarbeid mellom kriminalomsorgen og andre etater om f.eks. utdanningstilbud, sosialtjenester og helsetilbud. Dette er viktige tiltak som styrker innholdet i soningen og sørger for en god tilbakeføring til samfunnet. Samtidig medfører det at kriminalomsorgen kan få behov for taushetsbelagt materiale fra andre offentlige etater. Det framlagte lovforslaget vil gi hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger dersom kriminalomsorgen har behov for det. Justiskomiteen støtter dette forslaget.

Flertallet i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, SV og Høyre, er også opptatt av at taushetsplikten er et grunnleggende rettssikkerhetsprinsipp, og at det skal være klare retningslinjer for når unntak kan gis. Det skal også søkes å gi samtykke på forhånd til innhenting av slike opplysninger. Flertallet ønsker derfor etter en tid en evaluering av om disse reglene etterleves som forutsatt.

Det siste lovendringsforslaget i denne saken omfatter bruken av radiologiske undersøkelser. I dag kan kriminalomsorgen beslutte at det skal foretas kroppslige undersøkelser eller andre tiltak for å framskaffe ulovlige stoffer. Men det har vært strenge vilkår for å benytte røntgenundersøkelse, og lovendringen vil senke terskelen for å ta i bruk slike undersøkelser. Dette vil trolig også være mer humant enn f.eks. bruken av spesialtoalett. Komiteen støtter lovendringen, begrunnet i at regelen for det første vil bidra til å redusere narkotikabruken i fengslene. Dessuten er komiteen enig i at regelen kan verne om helsetilstanden til de innsatte.

I forbindelse med behandlingen av saken ønsker komiteen å peke på sikkerheten ved advokaters møte med sine klienter i fengsel. Komiteen mener derfor at det bør vurderes å innføre tilsvarende sikkerhetstiltak som i Sverige og Danmark for advokater som besøker sine klienter i fengsel, og ber derfor Regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en vurdering av dette.

Senere i dag vil justiskomiteen få seg oversendt flere endringsforslag til straffegjennomføringsloven for å redusere soningskøen. Straff er samfunnets strengeste reaksjonsform, og skal vi bevare tilliten til rettssamfunnet, må det både stilles strenge krav til kriminalomsorgen, og det må være gjenstand for et kritisk blikk og debatt. Straffegjennomføringsloven skal avspeile de kravene og de rammene som samfunnet stiller til gjennomføringen, og med de endringene som nå gjøres, vil loven bli et bedre verkøy i arbeidet med å lage en god og sikker kriminalomsorg.

Solveig Horne (FrP) [19:56:11]: Jeg har lyst til å starte dette innlegget med å gi honnør til de ansatte innen kriminalomsorgen. Det arbeidet som de gjør, står det stor respekt av, og det er viktig for det videre arbeidet med å få ned soningskøene, noe jeg er sikker på at vi kommer til å diskutere mange ganger i denne salen de neste årene.

Det er i disse dager ganske mange diskusjoner om sjekking av vandel i diverse yrker. Det er det i denne saken også. Når kriminalomsorgen skal samarbeide mest mulig effektivt med andre etater for å kunne lage en helhetlig oppfølging av hver enkelt straffedømt, vil det være hensiktsmessig å kunne stille krav til vandel for personer som utfører arbeidet i kriminalomsorgen, eller som har befattning med kriminalomsorgen. Derfor er det gledelig at en samlet komitee slutter seg til det framlagte forslaget om vandelskrav.

Varsling av fornærmede eller de etterlatte er også viktig. Fremskrittspartiet vil understreke viktigheten av gode varslingsrutiner, slik at de som har vært offer for en kriminell handling, og de pårørende føler at de blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Terskelen for å informere ofrene skal, slik Fremskrittspartiet ser det, være lav, slik at de i størst mulig grad skal unngå å møte gjerningsmannen ved en tilfældighet. Men jeg vil gjerne understreke at slik informasjon bare bør gis dersom ofrene og de pårørende faktisk ønsker det.

En del av dere husker sikkert et par måneder tilbake, da de pårørende i Baneheia-saken ønsket å ha klagerett over framtidige permisjonsvedtak, på lik linje med at den domfelte har rett til å klage på vedtak om permisjonsinnvilgning.

Fremskrittspartiet vil vise til at man i dag har en informasjonsplikt, men man har ingen klageplikt. Dette er, slik Fremskrittspartiet ser det, ikke godt nok, og vi vil be Regjeringen og justisministeren vurdere å innføre en slik ordning, hvor man kan gi ofrene eller deres pårørende adgang til å påklage permisjoner og annen type frigang fra soningsinstitusjonen.

Justisministeren har flere ganger tatt til orde for å bedre forholdene for ofrene og deres pårørende, og en slik ordning som dette er med på å balansere rettferdighetsfølelsen mellom ofrene og gjerningspersonene, og de føler at samfunnet tar akkurat deres situasjon mer på alvor enn hva tilfellet er i dag.

Det er også viktig at fornærmede blir varslet ved permisjoner for dem som etter strafferetten er dømt til tvungen psykiatrisk behandling. Mange av disse har begått

svært alvorlige handlinger, og det er viktig at offeret og de pårørende blir varslet i slike saker også.

Før jul kunne vi lese i VG at «hyperkriminelle fanger i norske fengsler smugler inn mobiltelefoner forkledd som MP3-spillere, og ringer fritt fra cella». Slike tilstander kan vi ikke ha i norske fengsler.

Kriminalomsorgen har uttalt at de frykter at fanger med mulighet for å ringe kan arrangere sin egen flukt eller fortsette sin kriminelle løpebane fra fengslet. Dette går ut over sikkerheten i norske fengsler. Det er også en fare for samfunnsikkerheten.

Fremskrittspartiet vil påpeke at nødvendig kontroll er viktigere enn de innsattes behov for tilgang til fri elektronisk kommunikasjon. Her må Regjeringen stille de nødvendige ressurser til rådighet, slik at de ansatte kan gjennomføre de kontroller som trengs. Ikke minst må det komme en avklaring med Samferdselsdepartementet for å hindre at innsatte ulovlig kommuniserer med personer utenfor murene ved bruk av mobiltelefon.

I dag må nesten alle som skal inn i norske fengsler, gjennom en sikkerhetssjekk. Unntaket er forsvarsadvokatene. I Sverige må advokater gjennomgå de samme sikkerhetsprosedyrer som alle andre besøkende. I Norge kan undersøkelser av offentlige forsvarere med teknisk utstyr eller hund bare iverksettes i fengselsavdelinger med særlig høyt sikkerhetsnivå.

Når vi i dag vet at vi nærmest blir kroppsvisitert på enhver flyplass, er jeg glad for at en samlet komite har bedt om at det vurderes å innføre tilsvarende sikkerhetstiltak i norske fengsel som finnes i våre naboland. Dette vil være en fordel ikke bare for de innsatte, men også for advokatene.

Til slutt: Rusproblemer og narkotikabruk er et stort problem i kriminalomsorgen, og vi vet at fengslene ofte er de største avrusningsinstitusjonene vi har i landet. Vi vet at problemet også er svært stort under åpen soning. Dette er noe vi er nødt til å ta på alvor, og vi må gi kriminalomsorgen flere virkemidler for å fortsette den viktige innsatsen som gjøres for å redusere narkotikamisbruk i norske fengsel.

Til slutt vil jeg ta opp forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet i denne saken.

Presidenten: Representanten Solveig Horne har tatt opp det forslaget hun refererte til.

André Oktay Dahl (H) [20:01:08]: Jeg viser for det første til saksordføreren og foregående taler. Jeg skal være forholdsvis kort.

Det er veldig viktig at vi styrker ofrenes stilling. Strafferett og straffeprosess er et forhold mellom staten og den tiltalte, kanskje i en del tilfeller i for stor grad, fordi ofrene ikke tas på alvor eller ikke føler at de hører hjemme i prosessen. Samtidig må jeg benytte anledningen til å advare noe mot å utvide en uttalerett og en informasjonsrett, eller muligheten for informasjon, til en form for klagerett. Det er en utvikling som kanskje kan virke veldig enkel å gå inn på fordi vi skal styrke ofrenes stilling, men den har en del sider som jeg antar at statsråden vil komme inn på i sitt innlegg.

Vi mener det er viktig at fornærmede skal ha uttalerett – ikke klagerett, men uttalerett – i forbindelse med vurdering av permisjon og frigang. Det er viktig, og vi mener at Regjeringen bør vurdere det i forbindelse med den varslede oppfølgingen av NOU 2006:10 Fornærmede i straffeprosessen – nytt perspektiv og nye rettigheter. I tillegg ber vi om at man fremlegger lovforslag som sikrer at fornærmede også varsles ved permisjoner, frigang og utskrivelse av dem som etter strafferettslige regler er dømt til overføring til tvungen psykiatrisk behandling. Jeg har sett en del episoder, ikke bare den senere tid, men gjennom flere år som gir grunn til å varsle om at vi har behov for den type regler.

Ellers er jeg enig med foregående taler når det gjelder en innskjerping av sikkerhetsrutiner i fengsel. Jeg har fått en del indikasjoner på at det ikke bare er kriminelle elementer som får med seg narkotika inn i fengselet. Det er også de man skulle tro var mer ukriminelle elementer, i form av advokater, som man kan anta eller mistenke har tatt med seg narkotika inn. Det er faktisk en grunn til å presisere dette og få et regelverk som er mer i pakt med regelverket i land vi helst vil sammenlikne oss med.

Til slutt vil jeg ta opp mindretallsforslagene fra Høyre, som står i innstillingen.

Presidenten: Representanten André Oktay Dahl har tatt opp de forslagene han refererte til.

Olav Gunnar Ballo (SV) [20:03:32]: Innstillingen inneholder mange elementer i forhold til endringer i straffegjennomføringsloven og straffeloven. Saksordføreren har på en god måte redegjort for de enkelte elementene, så jeg skal ikke gjennomgå alle her, men komme inn på noen.

Etter SVs syn er det en god balanse når det gjelder krav til vandel for en som arbeider for kriminalomsorgen, med hensyn både til at man skal ha gjennomgått vandelen, at vedkommende må vise seg skikket, at tidligere straffbare forhold skal vurderes, og at en del rett og slett derfor ikke bør arbeide i kriminalomsorgen – disse hensyn veid opp mot at det kan hende at man på et rulleblad har forhold som har liten relevans for det å kunne arbeide for kriminalomsorgen, slik at man likevel ikke diskvalifiseres fra den typen arbeid.

Det sier jeg rett og slett fordi vi ser at en del som har sonet dommer tidligere, kommer på rett kjøel og gjennom sine erfaringer fra den type arbeid kan besitte en type kompetanse for rehabilitering av innsatte, som det kan være nyttig også for kriminalomsorgen å gjøre seg nytte av. Derfor er det viktig at man har differensierte betraktninger av hva et rulleblad egentlig betyr for den enkelte når man senere skal ut i arbeid. Vi må også passe oss for en utvikling der man etter hvert på så mange områder i samfunnet får krav til vandel og til attestasjon av vandel, at en del opplever å bli diskvalifisert fra arbeidsmarkedet generelt fordi de tidligere har gjort noe som kommer på rullebladet. SV synes at de hensynene balanseres godt, slik formuleringene er her.

Når det gjelder varsling til pårørende, er vi også enig i den tilnærmingen som Regjeringen og statsråden har lagt opp til – også der fordi man balanserer ulike hensyn opp mot hverandre på en god måte. Man hører det er en forskjell i det som Fremskrittspartiet og Høyre sier. Men selv om tilnærmingen er noe forskjellig, går man et skritt videre i forhold til det som her foreslås, nemlig at pårørende ikke bare skal varsles, men gjøres til en part med hensyn til å vurdere hvorvidt vedkommende skal ut av en lukket soning, tidspunktet for når man skal ut, og de skal kunne være med på å overprøve det. Det er en prinsipiell grensegang som man må tenke nøye gjennom, hvis man skal overskride den grensen, fordi pårørende, som selvfølgelig vil ha opplevd store traumer etter en kriminell handling, skal bli en type part i saken og på mange måter være med på å vurdere hva slags grenser kriminalomsorgen skal sette. Det kan hende det er en situasjon man bør unngå å bringe pårørende inn i.

Det er vanskelige avveininger, og både rettsvesenet og kriminalomsorgen søker å balansere slike vurderinger ut fra faglige hensyn og prøver å finne – selv om det ikke eksisterer – tilnærmet objektive kriterier for den type vurderinger. Slike kriterier kan aldri være objektive hvis pårørende skal være med på å vurdere tidspunktet, på grunn av den følelsesmessige ballasten man har med seg, som med rette vil være der, men som på mange måter gjør en usikkert til å vurdere det riktige tidspunktet for når den innsatte skal ut.

Når det gjelder de øvrige elementene som behandles her, skal jeg ikke gå inn på dem nettopp fordi saksordføreren har gjort det på en god måte.

Odd Einar Dørum (V) [20:07:18]: Jeg skal kort kommentere noen av elementene i saken.

Den første kommentaren min er knyttet til bruk av vandedsattest i forbindelse med kriminalomsorgens arbeid. Jeg føler at det forslaget som er fremmet, er vel begrunnet. Det har sin bakgrunn i de erfaringer kriminalomsorgen har høstet. Jeg synes også komiteen gjør en klok avveining mellom det å ha en attest og det å ha plettfriandel. Det må være situasjoner hvor det er mulig å gjøre opp for seg. Det man tar inn over seg her, er balansen – en ganske tung realisme i soningssituasjonen, fordi den varierer jo enormt mellom dem som jeg vil beskrive som «de aller fleste», og den gruppen som vi kan kalle for «de lure gutta». Jeg skal ikke prøve å gå inn på hvordan man skal prøve å møte det, annet enn å si at det prinsipielle svaret er å se individ for individ og høste erfaring, og det er jo det straffegjennomføringsloven legger opp til. Jeg synes at komiteen og departementet i sin tilnærming har funnet både en innstramning som er nødvendig, og samtidig også en balansering opp mot situasjoner hvor individer må kunne gjøre rett for seg, selv om de ikke har den beste vandel. Det er det gjort klokt rede for.

Det andre hovedtemaet er varsling. Den varslingspraksis som er skissert i dokumentet og også i komiteinnstillingen, synes jeg er fornuftig. Den henger godt sammen med det arbeidet som er gjort over lengre tid, også i den regjeringen som sitter nå, når det gjelder de fornærmede.

Venstre trekker et prinsipielt skille, og vi ønsker ikke å gjøre de fornærmede til part i straffeprosessen eller i straffegjennomføringen. Vi støtter fullt ut de tiltakene som er lagt fram i innstillingen fra Fornærmedeutvalget, for de krysser ikke den grensen. Det foreslås veldig mange ting for at man skal kunne lykkes og bli hørt og sett, f.eks. ved å utvide en klok bistandsadvokatordning. På det grunnlaget følger Venstre verken Høyres eller Fremskrittspartiets resonnement når det gjelder at fornærmede skal uttale seg i forbindelse med permisjoner. Det gjør vi ikke. Vi går ikke så langt som Fremskrittspartiet, og heller ikke som Høyre, fordi man skal vurdere det, og fordi man da prinsipielt krysser en grense som jeg ikke synes vi skal krysse. Innstillingen fra Fornærmedeutvalget som Regjeringen har mottatt, og som jeg vet at det jobbes med, løser veldig mye annet som gjør at de fornærmede kan synliggjøres på en måte som er viktig. Det som Regjeringen bebudet i forbindelse med voldsoffererstatningsordningen, vil også være viktig i en slik sammenheng.

Jeg har imidlertid, på vegne av Venstre, sympati for det forslaget som Høyre og Fremskrittspartiet har fremmet, om at man ikke bør skjelve mellom de som er straffet etter vanlig straffelov, og de som er straffet etter strafferettslige særreaksjoner. Man straffes jo ikke til strafferettslige særreaksjoner uten at det er svært alvorlig. De lettere situasjonene faller jo utenfor alt, og det skal ikke jeg komme inn på her i dag. Vi vil, når vi kommer så langt, stemme for forslag nr. 1 i dag, og vi vil ikke stemme for forslag nr. 2.

Det er gjort en vurdering i innstillingen når det gjelder elektronisk kommunikasjon. Den innstramningen som er gjort, er også vel begrunnet. Den følger igjen av balansen mellom det store flertallet og det man kan kalle for «de lure gutta». Det er et faktum at det er folk som har sittet inne, med stor tillit, og som har misbrukt tilliten til å organisere grov kriminalitet. Jeg føler at også på dette punkt har man klart å trekke en balansegang som er fornuftig. Man har sørget for at folk kan bli skolert. Det er stor forskjell på å bruke intranett og å bruke Internett i en hvilken som helst sammenheng. Norsk kriminalomsorg har erfaring på dette området, som gjør at man i tillegg til gode utdannings- og skoleopplegg kan takle det. Jeg synes at det er balansert bra.

Når det gjelder opplysningsplikten, som også er et temaene i innstillingen, føler jeg at det er vel begrunnet at man tar det opp. Vi har hatt noen dystre eksempler på at innsatte har mistet livet i norske fengsler, fordi de som jobbet i fengselet – ut fra sin beste samvittighet – ikke visste f.eks. at man var medikamentelt avhengig. Så får man plutselig en blanding, og det skulle ikke ha skjedd. Man får en blanding av medisiner som ikke skulle blandes, og det får et katastrofalt utfall. Jeg som står her, vet at det ikke skal være slik, for man kan innhente et samtykke, og ut fra samtykket kan man løse veldig mye. Men ved å gjøre det slik som man nå har lagt opp til etter høringsprosessen, som jeg også synes er bra balansert, føler jeg at man forhåpentligvis har klart å legge opp til noe som forebygger. På det punktet vil Venstre stemme for det forslaget

Høyre har lagt fram, om at man følger med på hva som skjer, slik at man er sikker på at praksisen blir god. Det oppfatter jeg er noe som er fornuftig og viktig.

Det er gjort mange kloke og viktige avbalanseringer, og norsk straffegjennomføring er sammensatt. Den er krevende, og den skal gå på et spenn fra de mykeste til de hardeste – jeg kaller ikke de harde for «de harde», jeg kaller dem for «de lure gutta». Den er stor og krevende, med mange flinke folk som skal takle det, og lovverket gjør her jobben bedre og lettere i sum.

Statsråd Knut Storberget [20:12:36]: Dette er jo i realiteten noen viktige, men ganske små endringer i straffegjennomføringsloven. Det er ingen tvil om at hovedtrekkene i loven fortsatt ligger fast. Endringsforslaget gjelder derfor bare sider ved loven, der det er klare mangler eller behov for helt nødvendige forbedringer. Jeg er igjen veldig glad for at vi har en forholdsvis bred oppslutning om disse størrelsene. Jeg tror at det er viktig for legitimiteten til straffegjennomføringsarbeidet.

I arbeidet med å nedbygge soningskøen – som vi er godt i gang med, den går heldigvis godt nedover nå – vil det også være aktuelt å endre straffegjennomføringsloven ytterligere. Det viktigste forslaget vil være å innføre elektronisk kontroll som en del av straffegjennomføringen og en del andre forslag som Odelstinget og flere er blitt kjent med, bl.a. gjennom proposisjonen som gikk i statsråd sist fredag. Det er den andre delen av oppfølgingen av kørarbeidet. Så nå er det levert massivt, både med nye plasser og også med lovmessige grep som gjør at vi har veldig optimistiske prognoser på at vi nå skal kunne klare denne jobben innenfor det som har vært vår ambisjon.

Jeg vil også nevne at Regjeringa nå jobber aktivt med stortingsmeldinga om kriminalomsorgen, som vi kommer til å presentere i løpet av 2008, som nettopp beskriver hvordan kriminalomsorgen skal være de kommende åra. Det er en spennende debatt som jeg for så vidt håper politikere og andre kan delta i før den kommer i Stortinget. I arbeidet med meldinga legger jeg derfor opp til en bred politisk debatt, en dialog som jeg håper kan bli både visjonær og opinionsdannende, og som kan føre til en klar styrking av straffegjennomføringen. De endringer som vi behandler her i Odelstinget i kveld, og den behandlingen som komiteen har, gir et godt grunnlag for å ta et stort grep innen kriminalomsorgen, nettopp ved at vi ser verdien av å kunne samle oss rundt viktige størrelser og ha bred politisk enighet. Jeg vil igjen understreke at Regjeringa ikke bare legger opp til å sikre flertall for de endringene vi gjør, men at vi faktisk har bred politisk oppslutning rundt dette.

Når det gjelder disse konkrete endringene som er foreslått, og som gjelder vandel, kan jeg vel enkelt og greit slutte meg til det som representanten Dørum påpekte nå. Jeg mener at det er en god avbalansering mellom flere hensyn. Jeg syns også det er viktig å understreke i det attestsamfunnet vi er i ferd med å utvikle – det er et ønske om attester i nesten alle kriker og kroker – at vi også må gi folk som har sonet og gjort opp for seg, en mulighet til

å komme tilbake til samfunnet og kunne fylle en rolle. Det må også gjelde for kriminalomsorgen.

Når det gjelder spørsmålet om varsling, er det slik at Stortinget innførte vedtakelsen av straffegjennomføringsloven en plikt for kriminalomsorgen til å varsle fornærmede eller dennes etterlatte om tidspunkt for permisjoner, avbrudd i straffegjennomføringen og løslatelse fra fengselsstraff. Hensikten med varsel er at fornærmede eller dennes etterlatte kan forberede seg på muligheten for å påtreffe domfelte. Den endring som nå gjøres, er jo en avveining mellom fornærmedes og domfeltes interesser. Det kan være vanskelige avveininger, men jeg har lagt vekt på at det ikke skal innføres varslingsregler som er mer inngripende overfor domfelte enn det som er strengt nødvendig, for i rimelig grad å ivareta interessene til både fornærmede og dennes etterlatte. Jeg er glad for at justiskomiteen slutter seg til forslagene, sjøl om jeg observerer at Fremskrittspartiet og Høyre på enkelte punkter vil gå lenger.

Med forslaget ønsker jeg ikke å stenge døren for en eventuell senere utvidelse av varslingsreglene eller en grundig politisk debatt om dette. Etter mitt syn er det imidlertid riktig å gå skrittvis fram. Vi vil vinne erfaringer med nåværende regler og samtidig selvfølgelig gjennomføre oppfølgingen av Fornærmedeutvalgets innstilling. Det tror jeg er veldig viktig. Jeg mener at Fornærmedeutvalgets innstilling i utgangspunktet er godt balansert. Man skal i hvert fall tenke seg grundig om før man begir seg inn på en rettsstilling overfor de fornærmede som vil gi dem partsinteresser, først og fremst fordi det vil være en byrde for ofrene sjøl, og fordi norsk strafferett ikke skal bæres fram av de fornærmede. Jeg syns derfor de betraktninger som representantene Dørum og Dahl gjør seg, har mye for seg, uten at jeg nå har lyst til å konkludere på dette feltet. Men jeg må jo si at jeg syns at det partssammensatte utvalget som Fornærmedeutvalget faktisk var, har kommet fram til mange gode forslag, som det absolutt er grunn til å se på, og som jeg vil love Stortinget, Odelstinget og de rette organer å komme tilbake til så raskt som mulig.

Presidenten: De som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ingrid Heggø (A) [20:17:51]: Saksordføreren gjorde greie for lovendringa på ein veldig god måte. Eg vil berre presisera nokre få punkt.

Det at fleirtalet i komiteen er samde om at det å ikkje ha noko å utsetja på vandelen til ein person, ikkje betyr plettfri vandel, synest eg er eit veldig viktig signal å gi. Tidlegare straffedømde kan vera eigna til å jobba også innanfor kriminalomsorga. WayBack er eit godt døme på at tidlegare straffedømde gjennom sine erfaringar kan tilføra kriminalomsorga ei innsikt som kan vera verdfull ved rehabiliteringa av den straffedømde.

Kravet om vandelsattest skal vera til hjelp for å sikra at tilsette innan kriminalomsorga ikkje misbrukar stillinga si til å hjelpa innsette med kriminelle handlingar. Kven som kan jobba innanfor kriminalomsorga, må såleis vurderast i eit heilskapsbilete, der m.a. eit spørsmål må vera: Kor tett skal den tilsette jobba opp mot dei andre innsette?

Det er likevel stor avstand på eitt punkt. Det gjeld eit framlegg frå Framstegspartiet om offera og deira pårørande skal få ein klagerett og såleis kunna gripa inn i kriminalomsorga sine vurderingar, f.eks. ved endring i straffegjennomføringa, som frigang eller ved permisjon. Det vil i tilfelle vera noko nytt i norsk rett at offera også skal opp- tre som ein slags dommarar og måtta halda seg løpande orientert om progresjonen i soninga.

Det norske rettssystemet er slik bygt opp at det er Stortinget som lagar lovene, og dommarane som dømmer. Dei pårørande og offera vert høyrde før domen vert sagt, men at dei skal ha ei rolle når soninga er i gang, vil etter mitt skjønn vera heilt urimeleg og slå svært ulikt ut. Informasjonsplikt om permisjon er noko heilt anna.

Samfunnet og offera har krav på beskyttelse, og det skal kriminalomsorga ta seg av. I Noreg er det òg slik at ein skal attende til samfunnet etter endt soning, og soning skal ikkje berre vera straff, men også rehabilitering. Eg er derfor glad for at denne regjeringa har auka satsinga på innhaldet i soninga.

Eg vil trekkja fram skuletilbodet. Høvet til å få ei utdanning er viktig for at ein seinare skal få seg ein jobb, som igjen er viktig for å halda seg unna kriminalitet. Auka programverksemd, som m.a. valds- og sinnemeistring, er også viktige tiltak. Og sist, men ikkje minst, vil eg nemna at vi må få til fleire rusbehandlingsplassar.

Til slutt: Eg ser verkeleg fram til den kriminalomsorgs- meldinga som kjem, slik at vi kan få diskutert alle desse tiltaka.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 333)

O l a v G u n n a r B a l l o gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–3 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har det blitt framsatt fire forslag. Det er forslagene nr. 1, 2, 3 og 4, fra Arne Sortevik på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et felles Transportdepartement med ansvar for informasjonstransport, energitransport, land-, vann- og lufttransport, inkludert havner, flyplasser og transportterminaler.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et felles Transportdirektorat med ansvar for all infrastruktur.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et Statens transporttilsyn som står for kon-

troll av all transport, og som skal påse at regler, særlig sikkerhetsbestemmelser, følges.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av en felles Transportklagenemnd for å ta seg av klager fra passasjerer innen alle transportsektorer.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsordnens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven)

I

I lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) gjøres følgende endringer:

Ny overskrift i kapittel VII skal lyde:

Kapittel VII. Landingsplasser, bakkjetjeneste og fysikringstjenester

§ 7-26 skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om beregningen av avgifter for benyttelse av landingsplasser som er til allmenn bruk og avgifter for å stille andre luftfartsanlegg eller tjenester til rådighet for luftfartøy uavhengig av faktisk bruk, samt i forskrift pålegge betaling av slike avgifter. Departementet kan også gi forskrifter om at foretak som beregner og mottar avgifter etter forskrifter som nevnt i første punktum, skal gi brukerne, luftfartsmyndigheten og departementet tilgang til opplysninger om de kostnadene som ligger til grunn for fastsettelsen av avgiftene.

Departementet kan gi forskrifter om at luftfartsmyndigheten skal føre tilsyn med beregningen av kostnader som danner grunnlag for avgifter som nevnt i første ledd, og om at luftfartsmyndigheten skal kunne fastsette avgifter på grunnlag av nærmere bestemte objektive kriterier. I forskrift kan departementet også bestemme at luftfartsmyndigheten kan utpeke et annet organ til å opptre på sine vegne, og vilkårene som må være til stede for slik utpeking.

Foretak som mottar avgifter etter forskrifter som nevnt i første ledd, skal legge til rette for inspeksjoner og besiktelser, herunder kontroller på stedet, som foretas av luftfartsmyndigheten eller et annet organ som opptre på luftfartsmyndighetens vegne. Første punktum gjelder tilsvarende for foretak som har bistått den som yter tjenester som nevnt i første ledd, med regnskapsføring eller kostnadsberegninger, og som sitter på opplysninger det er nødvendig å ha tilgang til for å kunne utføre inspeksjoner og besiktelser som nevnt. Luftfartsmyndigheten eller annet organ som opptre på dennes vegne, skal uten hinder av taushetsplikt ha rett til å:

1. granske regnskaper, eiendomsfortegnelser, lagerlister og annet materiale som kan ha betydning ved fastsettelsen av de aktuelle avgiftene,
2. ta kopier av eller lage utdrag fra slike dokumenter,
3. be om muntlig forklaring på stedet,
4. kreve adgang til relevant eiendom, områder eller transportmidler, eller
5. kreve opphør av overtredelse av forskrift gitt i medhold av første eller annet ledd.

Luftfartsmyndigheten skal kunne pålegge en tjenesteyter å betale tvangsmulkt til staten dersom krav fremmet i medhold av tredje ledd nr. 1, 3 eller 4, eller pålegg fattet i medhold av nr. 5, ikke etterkommes. Luftfartsmyndigheten bestemmer når tvangsmulkt som nevnt i første punktum skal begynne å løpe. Luftfartsmyndigheten kan frafalle krav om påløpt tvangsmulkt helt eller delvis.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om illeggelse av tvangsmulkt, og måten tilsynet etter annet og tredje ledd ellers skal utøves på.

Om nødvendig kan luftfartsmyndigheten kreve bistand fra politiet til å gjennomføre tiltak som nevnt i tredje ledd.

Ny § 10-42 skal lyde:

§ 10-42. Gjennomføring av EØS-regler om passasjerrettigheter

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring av regler om passasjerrettigheter som er tatt inn i EØS-avtalen. I forskriftene kan det bestemmes at luftfartsmyndigheten skal føre tilsyn med at reglene følges.

Når det er rimelig grunn til mistanke om overtredelse av regler som nevnt i første ledd kan luftfartsmyndigheten, uten hinder av taushetsplikt, kreve av tjenesteyteren:

1. å få adgang til alle relevante dokumenter, i enhver form, vedrørende overtredelsen,
2. å ta kopi av, eller lage utdrag fra, dokumenter som nevnt i nr. 1,
3. å gjennomføre nødvendige kontroller på stedet,
4. at vedkommende oppfyller sine forpliktelser etter reglene som nevnt i første ledd og stanser overtredelsen, eller
5. at vedkommende bekrefter sin forpliktelse til å stanse overtredelsen, og eventuelt offentliggjør denne forpliktelsen.

Luftfartsmyndigheten kan gi pålegg om at overtredelse som nevnt i første punktum skal opphøre.

Luftfartsmyndigheten kan pålegge tjenesteyteren å betale tvangsmulkt til staten dersom krav fremmet i medhold av annet ledd nr. 1, 2, 3 eller 5, eller annet ledd siste punktum, ikke etterkommes. Luftfartsmyndigheten bestemmer når tvangsmulkten skal begynne å løpe. Luftfartsmyndigheten kan frafalle krav om påløpt tvangsmulkt helt eller delvis.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om illeggelse av tvangsmulkt, og måten tilsynet etter annet ledd ellers skal utøves på.

Om nødvendig kan luftfartsmyndigheten kreve bistand fra politiet til å gjennomføre tiltak som nevnt i annet ledd.

Ny § 10-43 skal lyde:

§ 10-43. Overtredelsesgebyr

Luftfartsmyndigheten kan pålegge et foretak overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket

1. overtrer forskrift gitt i medhold av § 10-42 første ledd, dersom det er bestemt i vedkommende forskrift at overtredelse skal kunne sanksjoneres etter bestemmelsen her,
2. lar være å etterkomme luftfartsmyndighetens krav i medhold av § 10-42 annet ledd nr. 1, 2, 3 eller 5, eller pålegg gitt i medhold av § 10-42 annet ledd siste punktum, eller
3. lar være å etterkomme pålegg om å gi opplysninger i medhold av § 13-4, eller som gir gale opplysninger som svar på slikt pålegg, når dette skjer under tilsyn med regler som er gitt i medhold av § 10-42.

Ved fastsettelse av overtredelsesgebyrets størrelse skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet og varighet, utvist skyld og foretakets omsetning. Luftfartstilsynet kan i særlige tilfeller frafalle ilagt overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyret forfaller til betaling to måneder etter at vedtaket fattes. Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Dersom foretaket går til søksmål mot staten for å prøve vedtaket, suspenderes tvangskraften. Retten kan prøve alle sider av saken.

Adgangen til å pålegge gebyr foreldes etter 5 år. Fristen avbrytes når luftfartsmyndigheten meddeler et foretak at det er mistenkt for overtredelse av loven eller pålegg gitt i medhold av loven.

Kongen kan gi forskrift om utmåling av overtredelsesgebyr.

Nytt underkapittel G i kapittel X skal lyde:

G. Klageordning

§ 10-44. Klageorgan for flypassasjerer

Departementet kan gi forskrift om etablering av et klageorgan for løsning av tvister mellom passasjerer og flyselskaper, og bestemme at flyselskaper som flyr i, til eller fra Norge skal være underlagt ordningen. Departementet kan også gi forskrift om at andre tjenesteytere som i anledning av befordring har forpliktelser overfor passasjerene, skal være underlagt ordningen. Klageorganets avgjørelser skal ikke være rettslig bindende.

Departementet kan fastsette forskrift om klageorganets oppnevning, myndighetsområde, sammensetning, organisering, saksbehandling, finansiering, og forholdet til voldgiftsklausuler. I forskriften skal departementet kunne gi regler om

1. avgjørelse av habilitet som avviker fra reglene om saksbehandling i forvaltningsloven § 8 annet og tredje ledd,
2. at personer som utfører arbeid for klageorganet skal bevare taushet om navnet og identiteten til de som klager,

3. at det kan gjøres unntak fra forvaltningsloven §§ 11, 11a, og 11d,
4. at klageordningen helt eller delvis skal finansieres gjennom gebyrer fra flyselskapene, eventuelle andre tjenesteytere som er underlagt ordningen, og klagerne,
5. at et foretak som har fått en avgjørelse i klageorganet mot seg, innen en bestemt frist skal gi klageorganet en skriftlig redegjørelse for hvorfor den ikke etterlever avgjørelsen, og
6. at redegjørelser som nevnt i nr. 5, og lister over navn på de foretakene som ikke har etterlevd avgjørelsene, skal offentliggjøres på egnet måte.

§ 10-45. Plikt til å opplyse om klagerett

Dersom det oppstår tvist mellom en passasjer og en tjenesteyter som er underlagt klageorganets myndighetsområde etter § 10-44, skal passasjerens skriftlig opplyses om retten til å klage i medhold av § 10-46. Departementet kan fastsette forskrift om at passasjerene ved bestilling, eller i forbindelse med befordringen, skal opplyses om retten til å klage etter § 10-46. Departementet kan fastsette forskrift om hvilket innhold opplysningsplikten etter første og annet punktum skal ha, om måten opplysningene skal gis på, og hvem som har plikt til å gi opplysningene.

§ 10-46. Passasjerenes rett til å klage

Alle passasjerer som omfattes av klageorganets myndighetsområde etter § 10-44 skal ha rett til å klage til klageorganet dersom de har saklig interesse i å be om en vurdering av saken. Departementet kan fastsette forskrift om hvem som har klagerett.

§ 10-47. Forholdet til de alminnelige domstolene

Så lenge en tvist er til behandling i klageorganet, kan ikke en part bringe den inn for de alminnelige domstolene. En tvist anses for å være til behandling fra det tidspunkt begjæringen om klagebehandling er kommet inn til klageorganet. En sak som klageorganet har realitetsbehandlet, kan bringes direkte inn for tingretten.

Ny § 13-4 skal lyde:

§ 13-4. Opplysningsplikt

(1) Departementet, luftfartsmyndigheten, eller andre som utfører oppgaver på deres vegne, kan pålegge følgende personer å gi opplysninger som er nødvendige å ha ved utføringen av deres oppgaver etter denne loven, eller etter forskrifter og enkeltvedtak gitt i medhold av loven:

1. eieren eller brukeren av luftfartøy,
2. innehaveren av, eller personer som utfører tjeneste eller arbeid for
 - a. foretak som driver ervervsmessig luftfartsvirksomhet som nevnt i kapittel VIII,
 - b. foretak som eier eller driver godkjent landingsplass eller annet luftfartsanlegg,
 - c. foretak som leverer andre tjenester på lufthavner enn de som er nevnt i bokstav b, eller andre foretak som bruker lufthavner,

- d. foretak som er godkjent etter § 4-10,
- e. andre foretak som driver med godkjenning etter denne lov eller forskrift gitt med hjemmel i den, og
3. personer som sitter på relevante opplysninger om overtredelse av regler gitt i medhold av § 10-42 første ledd i et EØS-land.
 - (2) Departementet og luftfartsmyndigheten kan pålegge person som nevnt i første ledd, eller foretak en slik person utfører tjeneste eller arbeid for, å betale tvangsmulkt til staten dersom pålegg etter første ledd ikke etterkommes.

Ny § 13-4a skal lyde:

§ 13-4a Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et organ som er tildelt myndighetsoppgaver i eller i medhold av denne loven, har taushetsplikt etter forvaltningsloven om det som de får kjennskap til under utførelse av sitt arbeid. Opplysninger som er taushetsbelagte etter første punktum, kan gis videre til utenlandske og internasjonale myndigheter og organisasjoner når dette følger av internasjonale avtaler eller forpliktelser. Det samme gjelder når opplysningene er av vesentlig betydning for slik myndighet eller organisasjon, og vedkommende organ er underlagt taushetsplikt av minst samme omfang som det organet som gir opplysningene fra seg. Bestemmelsen her gjelder ikke opplysninger som mottas i henhold til reglene i kapittel XII.

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v
om endringer i straffeloven 1902 mv.
(straffebud om å møte et barn med forsett om å begå seksuelt overgrep mv.)

I
Straffeloven 22. mai 1902 nr. 10 endres slik:

§ 201 nytt annet ledd skal lyde:

Atferd som nevnt i første ledd bokstav b og c anses forøvet overfor noen også når den er forøvet gjennom bruk av telefon, Internett eller annen elektronisk kommunikasjon.

Ny § 201 a skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som har avtalt et møte med et barn under 16 år, og som med forsett om å begå en handling som nevnt i §§ 195, 196 eller § 200 annet ledd har kommet frem til møtestedet eller et sted hvor møtestedet kan iakttas.

Villfarelse om alder utelukker ikke straffeskyld, med mindre ingen uaktsomhet foreligger i så måte.

Straff etter denne bestemmelsen kan falle bort dersom de som har avtalt å møtes, er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling.

II

Lov om rettergangsmåten i straffesaker 21. mai 1981 nr. 25 (straffeprosessloven) endres slik:

§ 68 nytt sjette ledd skal lyde:

Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a, treffes av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd. Anke over lagmannsrettens dom i sak som nevnt i første punktum, besluttet av statsadvokaten. § 310 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten og lagmannsretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a eller av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte. *Bestemmelser om påtalemyndighetens rettigheter og plikter gjelder tilsvarende.*

§ 332 tredje ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for saker som etter kapittel 24 skal behandles med lagrette, og heller ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 28 b første ledd bokstav a.

§ 333 nytt sjette ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 28 b første ledd bokstav a.

§ 455 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

For dom som beslutter å fullbyrde subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a, treffes vedtak om fullbyrding av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd.

III

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) tilføyes § 58 annet ledd et nytt annet punktum som lyder slik:

Samme myndighet treffer i slike tilfeller også avgjørelse om anke til lagmannsrett, fullbyrding etter straffeprosessloven § 455 og utsettelse med fullbyrdingen etter straffeprosessloven § 459.

IV

Lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff endres slik:

I § 102 nr. 4 (endringer i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker) tilføyes:

§ 68 sjette ledd skal lyde:

Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a, treffes av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd. Anke over lagmannsrettens dom i sak som nevnt i første punktum, besluttet av statsadvokaten. § 310 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten og lagmannsretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a eller av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte. *Bestemmelser om påtalemyndighetens rettigheter og plikter gjelder tilsvarende.*

§ 332 tredje ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for saker som etter kapittel 24 skal behandles med lagrette, og heller ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 333 sjette ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 455 første ledd fjerde punktum skal lyde:

For dom som beslutter å fullbyrde subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a, treffes vedtak om fullbyrding av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd.

V

Lovens del I-III trer i kraft straks. Del IV trer i kraft når lov 20. mai 2005 nr. 28 § 102 nr. 4 trer i kraft.

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at det er foretatt en rettelse i innstillingen. Det gjelder II på side 6, hvor det skal stå «22. mai» og ikke «21. mai».

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har det blitt framsatt tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 2 og 3, fra André Oktay Dahl på vegne av Høyre

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge lovforslag som sikrer at fornærmede også varsles ved permisjoner, frigang og utskrivelse av dem som etter straffettslige regler er dømt til overføring til tvungen psykisk behandling.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av om fornærmede bør gis en uttalerett i forbindelse med permisjoner eller frigang.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen på en egnet måte om å komme tilbake til Stortinget med en evaluering av praksisen for utlevering av taushetsbelagte opplysninger til kriminalomsorgen.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsordens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i straffegjennomføringsloven og straffeloven (opplysningsplikt, vandelskrav og varsel til fornærmede mv.)

I

I straffegjennomføringsloven 18. mai 2001 nr. 21 gjøres følgende endringer:

§ 7 bokstav i) skal lyde:

Taushetsplikt er ikke til hinder for at kriminalomsorgen gir opplysninger som nevnt i § 16 sjette ledd, § 20 annet ledd, § 36 tredje ledd, § 40 siste ledd, § 42 syvende og åttende ledd og straffeloven § 39 g femte ledd, til den fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte.

Ny § 7a skal lyde:

Før det gis opplysninger som nevnt i annet ledd, skal det søkes å oppnå medvirkning eller samtykke fra den opplysningene direkte gjelder.

Uten hinder av taushetsplikten har kriminalomsorgen rett til å innhente fra:

- a) Folkeregisteret; opplysninger om innsattes navn, fødselsnummer, fødested, bopel og statsborgerskap.
- b) Tilsatte i barnevernet og sosialtjenesten; opplysninger om innsattes barne- og familieforhold som er nødvendige for å ivareta hensynet til barnet og den øvrige familien under straffegjennomføring, ved permisjon, ved løslatelse og ved overføring til andre gjennomføringsformer enn fengsel med høyt sikkerhetsnivå.
- c) Helsepersonell i helsetjenesten; opplysninger som nevnt i bokstav b, samt opplysninger som er strengt nødvendige for å avverge fare for liv og helse for den innsatte selv, andre innsatte og tilsatte.

Opplysningene skal gis uten grunnnet opphold. Regi-ondirektøren avgjør hvem som har myndighet til å innhente og motta opplysninger som er nevnt ovenfor.

§ 8 første ledd skal lyde:

For å bli tilsatt i kriminalomsorgen kan det settes spesielle krav til utdanningen. Det må ikke være noe å utsette på vandelen til tilsatte i kriminalomsorgen eller til arbeidstakere som utfører arbeid der som ledd i forvaltningssamarbeidet. For å kontrollere om vandelskravet er oppfylt, skal kriminalomsorgen kreve fremlagt uttømmende politiattest. Uttømmende politiattest kan også kreves fremlagt for andre som utfører arbeid for kriminalomsorgen. Ved vurderingen av om personer som nevnt i forrige punktum kan utføre arbeid for kriminalomsorgen, skal det blant annet tas hensyn til vedkommendes tilknytning til kriminalomsorgen, hvilke oppgaver som utføres og omfanget og varigheten av disse, og dessuten hvem vedkommende har kontakt med ved utføringen av oppgavene.

Nåværende § 8 tredje punktum blir nytt annet ledd.

§ 14 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Domfelte som gjennomfører forvaring eller straffettslig særreaksjon i fengsel, kan overføres til avdeling tilrettelagt for innsatte med særlige behov, jf. § 10 annet ledd, selv om vilkårene i første ledd bokstavene a) til e) ikke er oppfylt. Overføringen må være nødvendig for å forebygge brudd på ro, orden og sikkerhet eller for å ivareta domfeltes særlige behov.

Domfelte kan midlertidig overføres til annet fengsel i forbindelse med rettsmøte. I særlige unntakstilfeller kan overføring i forbindelse med rettsmøte også skje fra fengsel til politiarrest. Oppholdet i politiarrest skal være så kort som mulig.

Nåværende fjerde og femte ledd blir nye sjette og syvende ledd.

§ 16 femte ledd tredje punktum og nytt sjette ledd skal lyde:

Ved brudd på vilkår eller forutsetninger, eller dersom det er sannsynlig at domfelte har begått eller vil begå straffbar handling eller unndra seg gjennomføringen, gjel-

der bestemmelsene om tilbakeføring til fengsel i § 14 sjet-
te og sjuende ledd.

*Dersom det er av betydning for fornærmede i straffe-
saken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet
for gjennomføring av straff utenfor fengsel, skal kriminal-
omsorgen varsle fornærmede eller etterlatte på forhånd.
Varslet skal også omfatte informasjon om vilkår som er
satt med hjemmel i § 16 tredje ledd bokstav d) og e), hvis
disse vilkårene direkte gjelder fornærmede eller dennes
etterlatte.*

§ 20 nytt annet ledd skal lyde:

*Dersom det er av betydning for fornærmede i straffe-
saken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet
for frigangen, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede
eller dennes etterlatte på forhånd.*

§ 29 annet ledd skal lyde:

*Dersom det er sannsynlig at domfelte i kroppen skjuler
rusmidler, bedøvelsesmidler, hormonpreparater eller an-
dre kjemiske stoffer som ikke er lovlig foreskrevet, kan
kriminalomsorgen beslutte at domfelte skal settes i ene-
rom med spesialtoalett. Uttalelse fra lege skal innhentes
og tas i betraktning ved vurderingen av om tiltaket skal
settes i verk. Under oppholdet skal domfelte ha jevnlig til-
syn av helsepersonell. Dersom det er sannsynlig at dom-
felte i kroppen skjuler stoffer som ikke er lovlig foreskre-
vet, kan kriminalomsorgen også benytte radiologisk un-
dersøkelse for å påvise stoffet. Henvisning til slik under-
søkelse besluttes av lege som vurderer om bruken av
stråling er berettiget, jf. strålevernloven § 13.*

§ 30 syvende ledd skal lyde:

*Kriminalomsorgen kan etter nærmere bestemmelser gi
innsatte tillatelse til elektronisk kommunikasjon med
tekst, lyd og bilde dersom sikkerhetsmessige grunner eller
hensynet til en forsvarlig ressursforvaltning ikke taler
mot det. Bestemmelsene i annet til sjetten ledd gjelder til-
svarende.*

§ 36 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

*Varslet skal også omfatte informasjon om vilkår som
er satt med hjemmel i § 36 annet ledd bokstav f) og g),
hvis disse vilkårene direkte gjelder fornærmede eller den-
nes etterlatte.*

§ 40 nytt siste ledd skal lyde:

*Dersom det er av betydning for fornærmede i straffe-
saken eller dennes etterlatte å få kjennskap til at domfelte
unndrar seg gjennomføringen av fengselsstraff, forvaring
eller strafferettslige særreaksjoner, skal kriminalomsor-
gen så snart som mulig varsle fornærmede eller dennes
etterlatte om unndragelsen.*

§ 42 syvende ledd nytt annet punktum og nytt åttende ledd
skal lyde:

*Dersom det er av betydning for fornærmede i straffe-
saken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet*

*for løslatelse, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede
eller etterlatte på forhånd. Varsel kan også gis dersom den
løslatte endrer bosted i løpet av prøvetiden, og det er av
betydning for fornærmede eller dennes etterlatte å få
kjennskap til endringen.*

*Varsel etter denne paragrafen skal også omfatte infor-
masjon om vilkår som er satt med hjemmel i § 43 annet
ledd bokstav d) og e), hvis disse vilkårene direkte gjelder
fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte.*

Nåværende åttende ledd blir nytt niende ledd.

§ 47 annet ledd skal lyde:

*Varetekstsinnsatte kan overføres til et annet fengsel el-
ler til politiarrest etter § 14. Overføring til et annet feng-
sel kan også skje når det anses påkrevd av etterforskn-
ingsmessige hensyn. Første ledd annet punktum gjelder
tilsvarende så langt det passer.*

II

I Alminnelig borgerlig Straffelov 22. mai 1902 nr. 10
(straffeloven) gjøres følgende endringer:

§ 39 g nytt femte ledd skal lyde:

*Dersom det er av betydning for fornærmede i straffe-
saken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet
for prøveløslatelsen, skal kriminalomsorgen varsle forn-
ærmede eller dennes etterlatte på forhånd. Varslet skal
også omfatte vilkår fastsatt med hjemmel i lov eller for-
skrift, når vilkårene direkte gjelder fornærmede eller den-
nes etterlatte.*

Nåværende femte ledd blir nytt sjetten ledd.

III

I lov om straff 20. mai 2005 nr. 28 (straffeloven) gjøres
følgende endring:

§ 45 nytt sjetten ledd skal lyde:

*Dersom det er av betydning for fornærmede i straffe-
saken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunk-
tet for prøveløslatelsen, skal kriminalomsorgen varsle
fornærmede eller dennes etterlatte på forhånd. Varslet
skal også omfatte vilkår fastsatt med hjemmel i lov eller
forskrift, når vilkårene direkte gjelder fornærmede eller
dennes etterlatte.*

IV

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.
De enkelte bestemmelsene kan settes i verk til ulik tid.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og lo-
ven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 4*Referat*

1. (59) Statsministerens kontor melder at

1. lov om endringer i finanslovgivningen mv. (forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.) (Besl. O. nr. 55 (2006-2007))

2. lov om endringer i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard (Besl. O. nr. 50 (2006-2007))

– er sanksjonert under 16. mars 2007

Enst.: Vedlegges protokollen.

2. (60) Lov om endringer i foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven (Ot.prp. nr. 32 (2006-2007))

Enst.: Sendes finanskomiteen.

3. (61) Lov om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (tiltak for å avvikle soningskøen og bedre innholdet i soningen mv.) (Ot.prp. nr. 31 (2006-2007))

Enst.: Sendes justiskomiteen.

Møtet hevet kl. 20.30.
